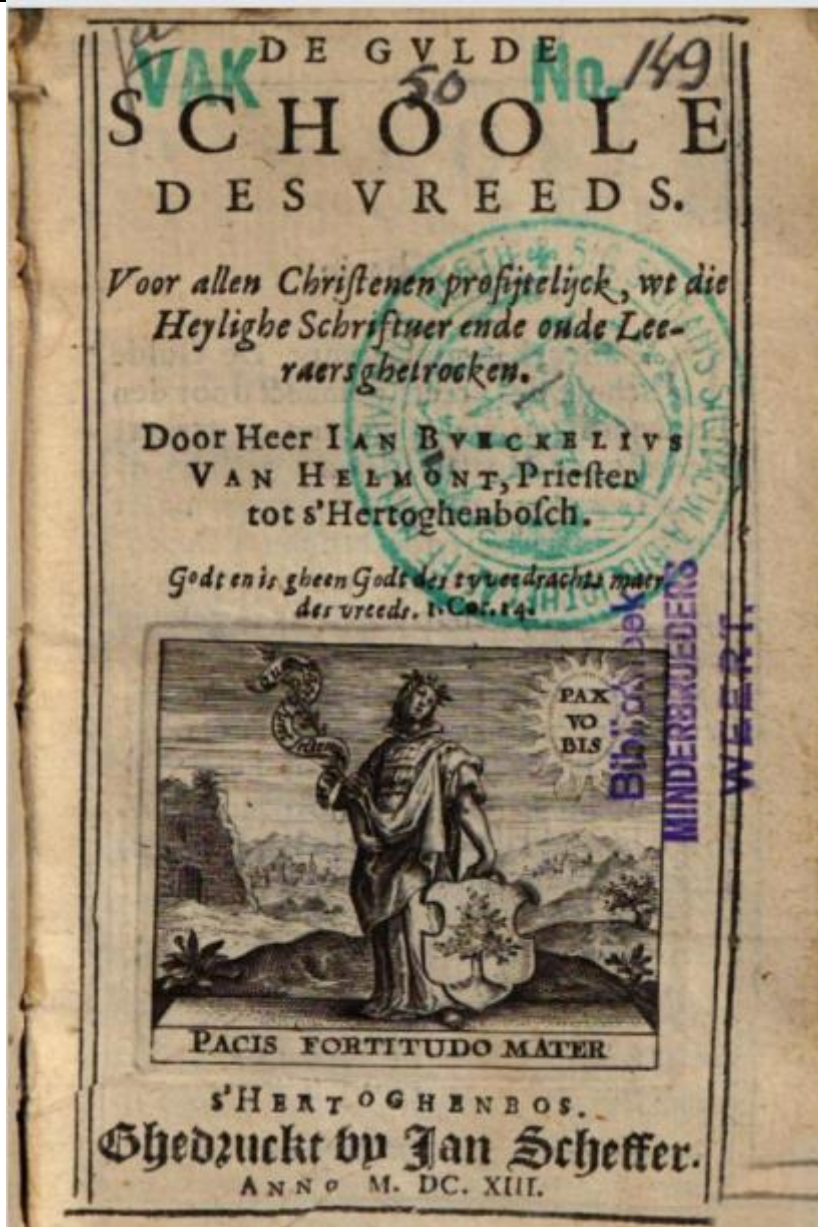

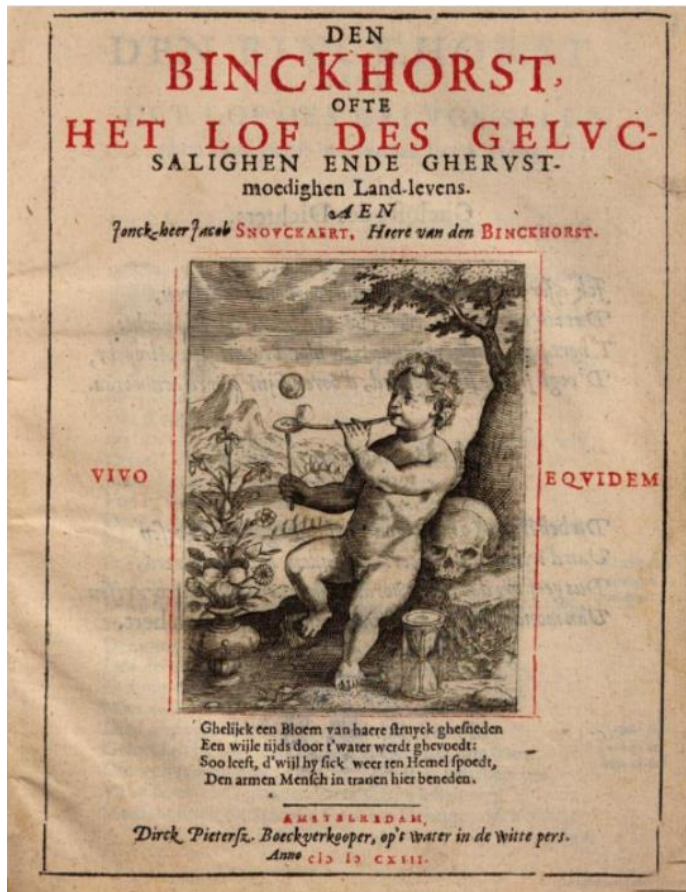

Inhoud

- Een boerman had een domme sin
- Das Hopfen
- 3 januari 1613 – De zonen van Jan Godduut uit Middelburg cederen een rente
- 14 januari 1613 – Verkoop van grond van uit Nortwyk in Engeland
- 31 januari 1613 – Pieter de Witte heeft de taille ontbloot van Ranneken Beke
- 14 januari 1613 – Verkoop van grond van uit Nortwyk in Engeland
- 14 januari 1613 – Elsten
- 17 januari 1613 – Grond in de Eekhoek opgemeten
- 17 januari 1613 - Nicolas Heyerman – cedeert twee renten aan Joirs Priem
- 19 januari 1612 – Nicolas Parent heeft twee paarden

gekocht

- 23 januari 1613 – Joos Pyl neemt een rente op bij de dis van O.L. Vrouw
- 8 februari 1613 – Brouwerij en Rome verkocht
- 18 februari 1613 – Liebaert huurt de landen van de proost
- 21 februari 1613- Andries Everaert zwaar gekwetst
- 25 februari 1613 – Adriaen Crousel start een potterie in de Papestraat
- 28 februari 1613 – Roddel over Francynken
- 5 maart 1613 – Omtrent het verteren van de boetes
- 5 maart 1613 – Ommestelling
- 11 maart 1613 – Ieperstraatmolenwal
- 17 maart 1613 – 't Leeuwke op de grote Markt gespleten
- 18 maart 1613 – Uitverkoop
- 1 april 1613- Rome op de Overdam
- 23 april 1613– Baljuw – Christiaen Moeraerd – Brouwer
- 29 april 1613 – Verbrande hofstede in de Nieuwstraat

- 18 juni 1613 – Verkoop van hoppe
- 26 juni 1613 – Nieuwe poorters
- 26 juli 1613 - Het altaar van Sinte Barbele in de Onze Lieve Vrouwekerk
- 29 juli 1613 – Verkoop van uit Noortwijck van een hofstede in de Watoustraat
- 5 augustus 1613 – Het Gouden Hoofd
- 7 augustus 1613 - Commissie van reformatie
- 12 augustus 1613 – De thiende van de splete van de Buschhoek
- 13 augustus 1613 – Jan Moeraert en Margriet krijgen een lening van Clais Beke
- 19 augustus 1613 –

Sint Sebastiaan in de Hondstraat

- 27 augustus 1613 – Jacob Canin, advocaat in de Raad van Vlaanderen
- 6 september 1613 – De koe van de dochter
- 12 september 1613 – Ommestelling
- 24 september 1613 – Lening aan de stad kan niet terug betaald worden
- 8 oktober 1613 – Jaargetijde van Frans Senechal in de kapel van de grauwe zusters
- 13 oktober 1613 – Verkoop van hommel en 't vuerhaentje
- 18 oktober 1613 – Vernieuwing van het magistraat
- 21 oktober 1613 – Huis op de Overdam
- 21 oktober 1613 – Hommelkeete in de Papelanghemeers
- 30 oktober 1613 - Herberg de Groote Eecke
- 5 november 1613 – Nieuwe poorters
- 12 november 1613 – Huishuur en pacht
- 14 november 1613 – De registers van de abdij
- 15 november 1613 – Verpachting Vestjens
- 18 november 1613 – De familie Beeke verkoopt zijn bezittingen in de streek
- 20 november 1613 – Toekomst verzekerd
- 20 november 1613 – Jane de Ruelles heeft pachtschulden
- 27 november 1613 – De tiende vande splete van de Haghebaerthouck
- 5 december 1613 – Jan Lebbe heeft hop gekocht
- 9 december 1613 – Pieter vande Pereboome koopt de Yperstraetmuelenwal voor de abt
- 14 december 1613 - Pieter Bossaert, herbergier in 't Reepken
- **17 december 1613 – Uitvoer hop ordonnancie**
- 19 december 1613 – **Een ton bier zonder billet**

- 19 december 1613 – Knaap is impotent
- 22 december 1613 - De twaalf mannen van de draperie
- 22 december 1613 – De verpachting van de nieuwe impositien op het graan
- 22 december 1613 – Verpachting van de stederechten
- 24 december 1613 – Pieter Bossaert – stederecht van de bieren
- 30 december 1613 – Verkoop erf in de Papestraat
- 31 december 1613 – Ommestelling
-

- Stadsrekening 1613 – 1614

-
In het jaar 1613 verscheen een bundel l'amoureuse liederen. Daaruit halen we een oud liedeken – met als eerste versregel **Een Boer-man had een domme sin**

Een Boer-man had een domme sin,
Daer op schafte hy zijn ghewin
Het voer een boer uyt meyen,
Hy brocht zijn Heer een Voeder Houts
Sijnder Vrouwe een koele Meye.

Die Boer al op de Hove tradt
Die Vrouwe op hoogher Tinnen lach
Sy lach op hoogher zale,
Mocht ick een korte wijl by u zijn,
Ick gave daerom mijn ros mijn waghen.

Die vrouwe die reden soo haest vernam
Sy liet den Boerman komen an
Soo heymelijck al stille,
Al in een duyster Kamerken
Daer deden sy twee haren wille.

Doen hy zijn willeken hadde ghedaen,
Den Boer moest vander Tinnen gaen
Ende bestont te klaghen,
Ick segghe u dat d'een is ghelijck d'ander
My rout mijn Ros mijn Waghen.

Mijn Heer quam uytter jacht gereen
Hy hoorde den Boer-man klaghen certeen
Ghy seght dat het een is als het ander,
Hy sprack Boer-man seght my de reen
En wilt de waarheyt mijn saghen.

Die Boer had schier een leughen bedocht
Ick had een voeder houts ghebrocht
Ende daer was een krom hout onder,
Ick segh u dattet een als d'ander brant
Als het by't vyer kan komen.

Hierom was u Vrou soo gram
Dat sy mijn Ros mijn Waghen nam
Om sulcken kleynen schulde,
Ick bid u lieve Heere mijn,
Verwerft mijnder Vrouwen haer hulde.

De Heer ginc voor zijnder Vrouwen staen
Wat heeft desen armen Boer misdaen
Schaemt ghy u niet der sonden,
Geeft hem zijn Ros zijn Waghen weder

Laet hem varen tot zijne Kinderen.

Vaert heenen, vaert heenen goet Boere mijn
Dat eerste sal u vergheven zijn
Vaert heenen dijner straten,
En komt doch weder als ghy meucht
Brengh ons dat krom-hout vaken.

[0 Recensies](#)[Review schrijven](#)

Hortulus sanitatis0: Das ist, Ein heylsam vnd nützliches Gährtlin der ...
Door Castore Durante

Hopfen ohne Frücht. *Lupulus terminis.*

Der Saame wird in Teutsch-
land/ Polen vnd Böhmen mit
allenthalben gesähet/ wächst an
den darzu gesteckten Stangen
in die Höhe/ vnd bekömpt im
Herbsten seine Blumen die
man zu dem Bier zugebrau-
chen pflegt. Der Wilde aber
wächst an den Zäunen von sich
selbst.

Der Hopffe selbst ist einer
hinigen vnd truckenen Natur
im andern Grad / die oberste
Güpflein aber habe nicht ein
geringe Feuchte / pflegen nur
ein wenig zu erwärmen / noch
weniger zu vertrucknen vnd
sind demnach den Spargen
gleich.

Die oberste Güpflein wer-
den wie die Spargen gesotten/
nit allein im Salat oder auß
andere weisse gegessen / vnd
sind eines guten Geschmacks/
sondern reynigen auch das
Geblüt / erwecken den ver-
härteten Stulgang / eröffnen

die Verstopffungen der Leber vnd Milzens vñ dienen in Wein gesotten vnd
getruncken wider alles Gift.

Die gesottene Brüh der Blumen vnd Bälge wirdt gleichfalls auch
wider alles Gift/ den Orindt/ Frantosen vñ alle andere Beschwer der Haut
mit nun getruncken/ vnd reutet die langwierige Fieber/ so auß Verstopffun-
gen her entspringen/ auß.

Der Saame gestossen vnd eines halben Quintlins schwer getruncken
tödtet die Wärm/ vnd befördert zusamt dem Harn auch der Weiber Zeit.

Erinner führt er der Hopff/ auch die cholericke oder gallmässige Feuch-
tigkeit auß/ reyniget das Geblüt vnd hilfft demselbigem aller Engündun-
gen ab. Solchem Gewächse seine Kräfte noch mehr zu stärken/ lest man es in
Weissen einweichen.

Auß dem außgepresen Safft macht man mit Zucker einen besondern

311 ij Syrup/

In 1613 werd tussen Brugge en Gent een vaart gedolven.

3 januari 1613 – De zonen van Jan Godduut uit Middelburg cederen een rente - Folio 91

Andries Rebault als machtich by procuratie speciale over **Jaecques , Jan Guillaumes ende Andries - de zonen van Jan Godduut -** ghepasseert voor de wet van **Middelburch in Zeelandt -** cedeert ende transporteert in handen van **Jaecques Wyts** ten dezen present -
ende den tranpsort accepterende over ende ten proyffyte van **Jooris vande Kellenaere - Barble Boudens - wedewe van Pieter vande Cappelle -**
een eervelicke losrente van twaelf ponden parisis by jare - den penninck zesthiene ghepasseert ende **verkendt voor bailliu ende mannnen van leene vanden hove van Nevele inde prochie van Oostvleteren -** bezet ende ghehypothequert up een leengoet - groot vyf vierndeel ofte daerontrent gheleeghen inde zelve prochie -
vallende te bamesse in elck jaer al volghende de letteren van constitutie dies breedder ghewaghende ghedateert vanden xijde meye int jaer xvc lj - gheteeckent upden ploy Dracht - J. Beke ende Aerlebont - W. Booert - L. Strate ende M. Walle -
de voornoemde Wyts vuter name ende ten proffyte alsovooren vry acteur omme ect.
Actum present Gillis de Roode vervanghende P. Vanden Fosse - dezen iijde january 1613

14 januari 1613 – Verkoop van grond van uit Nortwyk in Engeland – Halmen

Ten halmdaeghe den xiiijde lauwe 1613 present Pereboom ende Rouvroy, burchmeesters, Fobert, Mazeman, Wyts ende Fossaert, schepenen

Pieter deWorm heift ghecocht
jeghens **Anthuenes Winnebroot** als machtich by procuratie over **Adriaen Leiglaer**, ghepasseert voor burchmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe in date vanden x april 1612 –
te vooren de voorseide Adriaen machtich by procuratie speciael ende irrevovable, ghepasseert voor ghesworen mannen ghecommitteert totten berecht van civile ende politike zaeken de vremdelynghe binnen de stede van **Nortwyckx in Inghelant** ghedateert vanden xj february 1611 ende ghetekent **Pieter Wernoot Ramus** over ende vuter naeme van **Turken de Pau**, wedewe van **Andries Noseau** inhoudende de zelve procuratie clausule van rsubstitutie vut crachte vande welcke de voorseide Adriaen naervolghende vercoopynghe –
te weeten van de helft van een gront van erfve ligghende opden **Yperdam couter** deser stede onder thuus daer Jan Merlynck presentelick nu woont commende van achter totter de erfve van Boudewyn Beuten, ende dat al omme iij pond parisis voor den vercooper, iij pond parisis te lyfcoope ende van principaelen coope de somme van vier ponden grooten vlamsch met conditie dat den elven Worm zal heffen tzynen proffytte ‘ende hiermede zullen smelten vier jaere huere vande helft vande voorseide erfve die hy Worm emmers zyne moeder schuldich was anden vercooper
Aldus ghehalmpt over erfve – dach ende date voorschreven

14 januari 1613 – Elsten – Halmen

Pieter Ellieul heift ghecocht
jeghens **Jacob Verscheure** ende jeghens zyn huusvrauwe
een vierendeel elstlant, erfve ende catheyl, ligghende inden **Hipshouck** –
streckende metten zuuthende op tzaeylant van Andries Schonaert – de westzyde Pieter Quaghebeur filius Philips – tnoorthende thelst van **St. Anne ghilde** van Onse Vrouwen – d'oostzyde thelst van Pieter Verstegghele –

zuuwer goedt ende onbelast –
ende dit omme iij schele parisis te godtspennynck –
item xl schele parisis te lyfcoope
ende voor principael de somme van zessendertich ponden parisis – zuuwer ende ghereet ghelt
metten halme - Van welcke somme den vercooper hem houdt vanden cooper vernoucht ende
ten vullen betaelt
Aldus ghehalmt opde erfve opde xiiij lauwe 1613 voorschreven.

17 januari 1613 – Grond in de Eekhoek opgemeten – Processen 119b – nummer 10

Den **xvij van Lauwe 1613** was ghemeten ten verzoucke van **Jan Laureyns** als rentier inne
presentie van **Willem Vander Muelen ende Jan van Houcke** als ghetuughen daer toe
wettelick ghedaecht by meester **Gheraert Baervoet** als duerwaerder der camere der
stede
van drie ghemeten preter xxxvij- 37 - roeden zaylants inden Eeckhouck –
teenen parcheele - streckende metten westhende opde hofstede **Eloy Moreel** -
de noortzyde langhes inde beke - de zuutzyde den zelven Moreel
ende up de zelve iij ghemeten preter xxxvij roeden mainteneert den voorseiden Jan Laureyns
een losrente te hebben van vj pond parisis tsjaers conforme zynen rentebrief ende aboutten
van dien - daervan ghewaeghende aldus - iij ghemeten lants of daer ontrent preter xxxvij
roeden inden Eeckhouck - de oosten meester Franchois Keignaert -
tzuutende an de hofstede van wylen Clays de Vreede
welcke iij ghemeten lants of daerontrent zyn belast in xxiiij schele tsjaers
op Robert Borry staende de kercke van St. Bertins –
ende omme dieswille dat reden ende recht bewyst dat men alle warechtighe zaken
certifieren ende attesteren sonderlynghe daertoe begroot ende onderzocht zynde - zo ist dat
wij Willem vander Muelen ende Jan van Houcke als ghetuughen
daertoe verzocht ende wettelick ghedaecht certificeren ende attesteren inde qualiteyt als
vooren dat de zelve iij ghemeten preter xxxvij roeden als heden ghemeten is de zelve partye
van lande die inden voorschreven rentebrief verbonden ende ghehypoteckert zijn - aldus
ghedaen ende ghemeten by meester **Gheleyn Quaghebeur** als ghezwooren lantmetere ende
Willem vande Muelen ende Jan van houcke
als ghetuughen ende attestanten ons torconde ons ghewone hanttecken ten jaere ende daghe
als boven

17 januari 1613 - Nicolas Heyerman –cedeert twee renten aan Joirs Priem - Folio 92

Nicolas Heyerman comparerende in persone –
cedeert ende transporteert ten proffyte oorboire ende behoufve van dheer **Jooris Priem - Jan Laurens** ende ten proffyte vanden transportant twee losrenten danof deene bedracht de
somme van drie hondert eenendetich ponden parisis -
dandere bedraghende de somme van xxxiiij pond thien schelle parisis -
in daten den xxvj vande voorseide maendt van decembris int zelve jaer -
spruytende van verteerde costen volghende de voorseide obligatien ten passeren van dezen
ghesien -
ende dat voor ghelicke somme vna penninghen als bedraeghende de voorseide twee obligatien
de welcke den transportant valideren zullen in betalynghe van meerder somme die hy
schuldich ende ten achteren es anden voorschreven heer Jooris Priem maekende den zelve
Priem etc.
Actum present Jan Mazeman vervanghende Gillis de Roode - schepene den xvij january 1613

19 januari 1612 – Nicolas Parent heeft twee paarden gekocht - SAP 396 - Folio 92

Nicolas Parent comparernede in persone kendt ende belyt wel ende deuchdelick schuldich te zyne Maximiliaen de Keysere -
ten dezen present ende de zelve kennesse accepternede de somme van vier ponden thien schellynghen grooten vlaemsch - reste van coope ende leverynghe van twee peerden - vutbrynghende twee jaren –
beede bayde van haire - hebbende elck eene witte blesse int oorhoofd –
belovende de zelve somme te betaelen te meye naestcommende al teenen paeymente - des den voornemde coopere paeyment doen zal met acht ponden paris -
verteert te lyfcoope indien hy de voornoemde schult betaelt ten valdaeghe -
houdende by faulte van dien den zelve lyfcoope tzyen lase tot verzeckerthede van welcke schult -
heeft den voornoemde Nicolais eersten comparant daerinne verbonden ende by speciale verobligiert - zoo hy doet by dezen- beede de voorschreven peerden –
omme by faulte van betalynghe de zelve schult daeranne te verhalen ende recouvreren naer style in ghelycken gheuseert
Actum present Guillaums Rouveroy - burghmeester ende Nicolais Babelare - schepenen
dezen xix januari 1613

SAP 396 - folio 93

Loys ende Maillaert vanden Goosteene als voochden vnde kynde van Jooirs vande Gosoteene filius Loys
nemen een lening op bij Jan Bouve

23 januari 1613 – Joos Pyl neemt een rente op bij de dis van O.L. Vrouw – Renten 396

Joos Pyl meester metsere van zynen style kend wel ende deuchdelick vercocht te hebben Jacob de berch, Augustyn van Damme in de qualiteyt als bedeeders vande aelmossen vanden disch van onse lieve vrouwe dezer stede over ende ten proffyte vanden zelve disch eene erfvelicke losrente van twee ponden grooten by jaere den pannynck xvjde voorde somme van tweeendertich ponden grooten wannof den vercoopere hem kendt voldaan ende betaelt te zyne inne ghegaen zynde den laetsten december int jaer xvjc xj wannof tjste jaer ghevallen es den naelaetsten der zelve maendt int jaer xvjc xij ende alzo loop hebbende ende vallende van jaere te jaere eeuwelick ende erfvelick ghedeurende emmers totter effectuele lossynghe van diere die zal moghen gheschieden tallen tyden alst den vercoopere ofte andere cause ende actie hebbene ande naervolghende hypothecque ende bezet goet dyncken zal by twee egale paymenten midts oplegghende tlecken waerf over de helft van tcapiral voorschreven de somme van zeshtien pnden grooten metten verloope naer date van tyde in goeden ende ghepermitterden ghelde beryndende daer inne een huys met alle zynne toebehoorten ende recht van cheynse vanden gront daerop tzelve huys ghetimmert es, staende op de noortzyde vande gasthuusstraete dezer stede – van westen an thuyt ene erfve van Andries Makeblyde ende van oosten Boudewyn Oudegeeste ende voorts met innynghen naer tsytle
Actum present Jan Fobert, Cornelis Pierens, Gillis de Roode, schepenen
Vervanghende Guillaumes Rouvroy, burghmeester vnder wet ende nocolais Babelaere, schepenen den xxijde januari 1613

31 januari 1613 – Pieter de Witte heeft de taille ontbloomt van Ranneken Beke - SAP 396 - Folio 94

Pieter de Witte comparerende in persone
verkend ende belydt wel ende deuchdelick schuldich te zyne an **Tanneken Bekes**
ten desen present ende accepterende - de somme van eenendertich ponden thien schellynghen
grooten vlaemsch -
vande taille van zeven ghemeten elst twelck elst ontbloot was by laste vanden voornoemde
Pieter int jaer xvjc twaelfve -
welcke somme van eenendertich ponden thien schellynghen grooten vlaemsch belove ick
Pieter voornoemt te betalen an Tanneken voorseid ofte anden bryngher deser binnen den
ougstmaendt eerstcommende emmers te bamesse uterlicken onbegrepen –
verzouckende den voornoemde eersten comparent inde zelve betalynghe ghecondemneert
te zyne - dien volghende es by ons burghmeesters ende schepenen onderschreven daerinne
ghecondemneert zonder daeromme eenighe breedder solemniteiten van justitie te moeten
oorboiren dan deze jeghenwoorde - renunchierende mids desen van alle beneficien -
exeception - style ende usance ten desen contrarie
Actum present Guillaums Rouveroy - burghmeester ende Nicolais Babelaere schepenen
den laetsten january 1613

8 februari 1613 – Brouwerij en Rome verkocht - Register van arresten SAP 331
--

Gheconsenteert ende gheoctroyeert Loys vande Goosteene, Maillart vande Goosteene ende
Andries Schoonaert als vooghden vande kynderen van Cathelyne de dochtere van meester
Mahieu de Pours gheprocreert by Jooris van de Goosteene filius Loys, ende Jan van Ackere
haere twee mans,
ende oock de voornoemde Loys vande Goosteene ende Andries Schoonaert inde qualiteit als
curateurs ende madelaers ghestelt ende ghecommitteert ten sterfhuuse vande voornoemde
Cathelyne,
Te vercoopen naer behoorelicke hallegheboden - ter haulche - de naerghenoemde parthien van
goede bevonden tgen sterfhuuse vande zelve Cathelyne
Eerst drie ghemeten ende twee lynnén onder hommelhof ende zaylant met den huuse daerop
staende ligghende opde zuutzyde vande Nieuwstrate neffens deser stede aboutterende van
noorden de beke
Item een huus staende opden Overdam binnen deser stede ghenaempt **Roome** ende het cleene
huuseken staende daerneffens metter erfve daermede gaende staende tende achterwaerts tot de
beke
Item eene behuusede hofstede groot drie ghemeten twee lynnén ligghende in deele onder twest
zwynlant ende in deele onder Poperinghe ghenaemt **t Nederzwynlandeken**
Item **de brauwerie** staende by de voornoemde eerste partie metten alame daermede gaende
omme de penninghen danof procederende ghemployeert te zyne tot betalynghe vanden
schulden vanden voornoemde sterfhuuse, behoudens rekenynghe, bewys ende reliqua naer
costume
Actum ter camere den viij februari 1613

18 februari 1613 - Ghislein Liebaert huurt een hommelhof van de proost - SAP 396 - Folio 95

18 februari 1613 – Liebaert huurt de landen van de proost - Renten SAP 396
--

Compareerde in persone **Ghilein Liebaert filius Christiaen**,
verkennende ende belydende wel ende deuchdelyck gheheurt ende in goede loyaelen pachte
ghenomen t'hebben

van dheer **Franchois de Perfiuille**, religieus van Ste. Bertins,
 binnen der stede van St. Omaers, ende proost deser stede ende jurisdictie van Poperynghe
 de nombre van twee ghemeten ende een half vierendeel landts,
 gheleghen inden **Eeckhouck**, wesende **hommelhof**,
 toebehoorende **de Ghulde van van de Heylighe Sacramente**
 binnen de kercke van Ste. Bertinus der voornoemde stede van Poperynghe,
 streckende metten zuutheinde op de Watoestraete,
 van noorden ende oosten d'aeldinghen van Magdaleene VandeWalle,
 van westen de weduwe ende aeldynghen van Christiaen Liebaert voornoemd,
 de huysynghen ende drooghe cathelen staende op tzelve lant behooren toe de weduwe ende
 d'aeldynghen van Willem Devos ende Nicolais Roubevois
 ende dat voor eenen tyt ende termyn van neghen jaeren, achter een volghende die
 inneghegaen zyn te vi-de laetsleeden xvj twaelfve,
 wanof tjste jaer van betaelynghe vallen ende verschynen zal te jaere xvjc derthien ende alsoo
 voorts van jaere te jaere continueren totten expireren vande voornoemde neghen jaeren
 mits betalende telcken jaere ten valdaghe de somme van neghen ponden grooten vlaemscher
 munte
 Belovende den zelve schult jaerelicx te betalen ende furnieren inde handen vande ontfangher
 der zelve ghulde binnen vier maenden uterlick naer elcken valdaegh
 by verbeurte van pachte
 dies es den heurdere oock ghehouden tzelve landt behoorelick te messen ende benooten naer
 de costume deser stede,
 ende en mach tzelve oock niet voorts verheuren, als by ghelycke verbeurte
 Waer vooren s'haer boorghe ende principal constitueert **Maeyken de weduwe van**
Christiaen Liebart, metten desen present
 met remucatie van alle benefycien van rechte ten desen contrarie

ende naementlyck van 't benefice set. Relledam

T'effect van welcke haer te kennen ghegheven es

Actum present Nicolays van de Doene, vervanghende Nicolais Babelaere, schepenen den
 xvijde februari 1613

Benooten :

 [0 RecensiesReview schrijven](#)

Glossarium van verouderde rechtstermen, kunstwoorden en andere ..., Volume 1
 Door Karel Frans Stallaert

BENOTEN (Benooten), bw. *Bebouwen* (eenen grond), fr. *cultiver* (une terre). || Alle pachters, soo binnen de stede als casselrije, zijn ghehouden zeker en borghe te stellen voor **het** benooten en bezitten van heurlieder pacht, metgaders heurlieder landen te ghebruycken naer de ghemeene note. *C v. Feurne*, c. 33, a. 5. Als yemandt benoot eenighe landen zonder pacht, frauduleuselick en jeghens den danck van den proprietaris, **is** ghehouden te betalen dobbel landspacht. *Ib.* a. 12. Zo verre angaet tlynwaet, danof twas [*nl.* de plant, de aankweeking] procedeert uut dese landen, **is** oock meestal ghefalliert, midts dat tlandt niet benoot en wordt, ofte emmers weinnich, midts dese continuele oorloghe. *PLOT, Chron* 622. Zie **NOTEN**.

21 februari 1613- Andries Everaert zwaar gekwetst- Processen - nummer 108 – SAP119b

Heesch omme ende van weghen **Pieter Everaert** aguerende over zynen zone **Andries** heescher den bailliu causa officiij mede ghevoucht jeghens **Matthys vander Schote** verweerder dienende voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

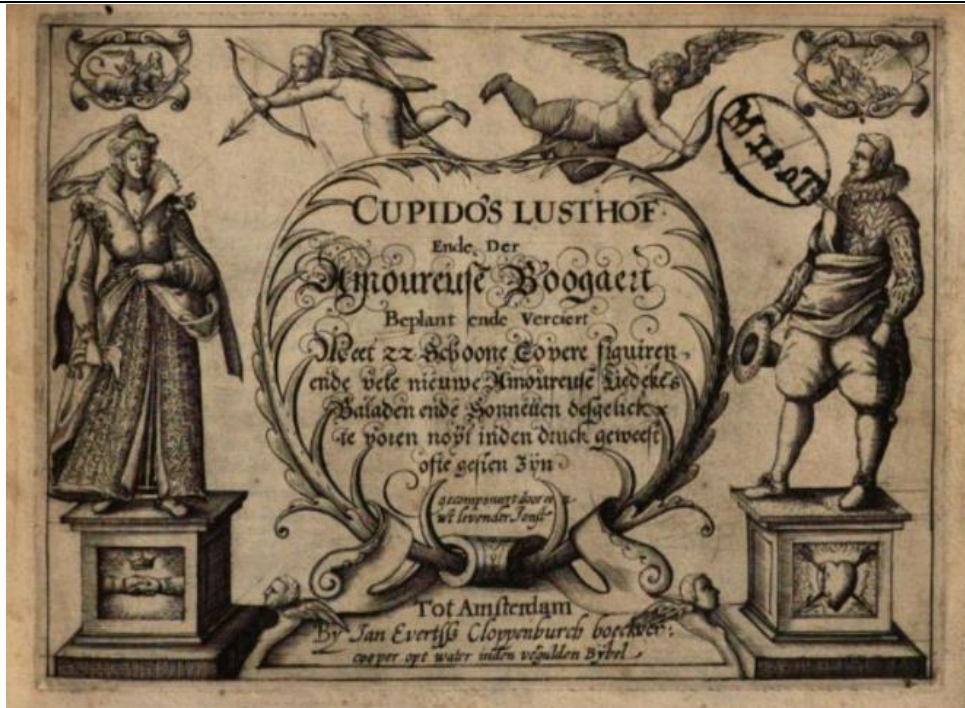
Inden eersten 's warachtich dat den verweerder sheescher zone gheinfereert heeft eene grievefve ende leelicke quetsure inde cake van sheescher zone by die welcke nietjeghenstaende alle diligentien int cureren es hem ghebleven een merckelicke ende nusmachte cicatrice ende defyguratie - grootelickx ten achter deele daerinne vande voorseide sheeschers zone, by dat hy daerdeure van eenen ieghelicken apparent es met quaden ooghen anghesyen ende versteken te worden ende consequentelick vyndt dheescher zynen zone daerinne zoo grotelickx gheinjurieert dat hem tzelve niet reparable en dynckt met goede ofte ghelde als liefver verlooren ghehadt hebbende twee hondert ponden grooten als nu zyn leven lanck te zyne ghedesigneert ende vut gheteekent int schoonste van zyn anzichte twelck onder correctie hem niet lydelick en dynckt zonder condigne punitie andere jonghens ofte andere henlieden van ghelicke met vechten insolventien ende andere brootdronckenschappen versleten ende elckanderen zonderlinghe omme te bevechten met slaen, smyten, steken ende anderssins ten exemple mids welcken concluderende dheescher tendeert in fyne van habandonnatie ende consequentelick prinse de corps – *Gevangenzetting* - ende naer dient te moghen nemen alzucke conclusie als hy bevynden zal te behooren met protestatie in tyden ende wylen zijne conclusie zoo te maeken als hy terde wert imploreratie ende protestatie naer style - preuve nood zijnde

25 februari 1613 – Adriaen Crousel start een potterrie in de Papestraat - Resoluties – SAP 469

Gheconsenteert by burghmeesters ende schepenen deser stede, **Adriaen Crousel**, hebbende in cheynse ghenomen jeghens **Loys vande Goosteene**

Een zynen gront commende van vooren opde **Papestraete** ende van achteren jeghens de **Hondsgracht**, te doen maken eene brugghe ende utganck over de zelve Hondsgracht commende opde Hondtstraete midts betalende voor recognitie ten proffyte vander stede, xx schele parisis by jaere, zoo langhe als de zelve brugghe zal zijn in wezen, dies wert den voornoemde Adriaen ghehouden **de potterie** die hy opde voorseide erfve zal doen stellen, te doen , te doen decken in haerden dake
actum ter camere den xxvste februari 1613

28 februari 1613 – Roddel over Francynken - SAP119B - nummer 66

*Van dit proces zijn er slechts twee stukken bewaard. Het eerste is de eis van de aanklaagster **Francyne Vandeboogaerde** en het tweede is het antwoord van de aangeklaagde **Rogier vande Fontaine**.*

xxviiij february 1613

Heesch ende calaigne omme **Francyncken vande Boomgaerde**, metgaders den bailliu inden name van de heere met ghevought ter eender jeghens ende ten laste van **Rogier vande Fontaine**, verweerder in materie van injurien voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Inden eersten dient hier ghenoteert dat eenen ieghelicken verboden es ander te injurieren met woorden ofte wercken op alzulcke peynen als den juge naer de meriten van de zake zal bevinden te behooren.

Dies nietjeghenstaende heeft den verweerder ghelieft zonder eenighe causen ofte redenen hem te transporteren tot binnen Ste. Winnocx Berghen - daer den heescheghe aldermeest bekend ende altyts ghehouden es voor **eene dochter met eeren** ende aldaer met zyne achterclappighe ende leughenachtiche tonghe jeghens diversche vande principale vande voornoemde stede te zegghen dat de heescheghe een kynd ghebaerst heeft gheprocreert by dheer **Charles vande Clyte**, bailliu der stede van Poperynghe.

Ende alzo de voornoemde personen daer jeghens hy tzelve zeyde henlieden daerinne verwonderden, eensdeels om dat zy dheescheghe voor eene eerbare ende discrete dochter hielden die op zulcx niet en zouden wel peynsen ende oock eensdeels om den persoon die tzelve kynd zoude gheprocreert hebben, heeft den verweerder perseverende in zyn quaet ende onwarachtich zegghen -

ghezeyt dat tzelve zoo warachtich was ende dat hy dat zoude voor de waerheyt houden staende -

al welck naerzegghen gansch ende teenemael teghen de waerheyt es ende by dien daer inne dheescheghe zoo grootelick gh-einjureert - dat zy dat zelve niet en zoude willen verdraghen achter haer ghecontinueert thebben de voorseide injurien – omme zes hondert guldenen - ja, om al tgoet vande weirelt - by dat daeranne teenemael dependeert haer welvaeren niet lydelick zonder condigne punitie anden achterclappers ende leugenaers anders ten exemple.

Mids welcken dheescheghe tendeert ten fyne den verweerder by ulieden heeren sententie diffinitive ende over recht ghecondempneert zy- te wezen gherecommandeert in stricte vanghenesse ende van daer op eenen zondach gheleet zynde tusschen twee sheeren dienaren tot inde kercke van St. Bertins dezer stede - in zyn lynwaert - met blooten hoofde ende voeten ten dienste vande processie - ende zelve processie in zulcken staet ende met een onghebrande toortse in zyne handen -

verzelschappende ende daer naer blyfvende knielen de gheheele hoochmesse ghedeurende inden hooghen choor - zal god almachtich ende justitie - hooghe ende overluut - verghevenesse bidden - wederroupende de voorseide injurien met verclaers dat die met quader causen teghen den waerheyt ghezeyt ende hem hertelick

leet zyn -

ende met verband op de myse van ij hondert guldenen - derghelycke niet meer te zegghen ende voor reparatie van sheecheghes benomen ende afgherampte eere zal gheven ten proufficte vande kercken van Ste. Bertins ende die van Berghen Ste. Winnocx daer d'injurien ghedimnegueert zyn ende oock van Cassele - elck een hondert guldenen – den altaer van onze Lieve Vrouwe binnen Ste. Bertins kercke jc ponden parisis - voor een autaeleel ofte voorhanghsel ende voor den disch ghelycke hondert ponden parisis ende met boete van ij mael sestich ponden parisis den heere- ueterlick in al zulcke honorable ofte prouffictable ament als ulieden heeren zal bevynden te behooren - hier inne regard nemende dat den verweerder nemmermeer zoo vele en zal connen gheven als omme dheescheghe in haer eerste eere - daer toe zy protesteert - niet te zegghen te wezen - te stellen preuve daer die dient – Imploratie ende protestatie in style

Daarop antwoordt Rogier vande Fontaine -

alvooren den verweerder ontkent dheescheghe ghedisfameertt ofte ghe-injurieert thebbben als niet anders gheseit hebbende dan datmen onder tvolck gheseit hadde dat dheescheghe by Charles vande Clyde een kynt gehadt hadde presenetrende preuve noot zynde - hij maakt er zich dus af met te zggen dat hij het ook maar gehoord heeft en hij stelt ook nog:

nemaer en wil den verweerder niet houden staende dat de zelve maer warachtich es midts hy dheescheghe es houdende voor een dochter van eeren...

5 maart 1613 – Omtrent het verteren van de boetes – Resoluties – SAP 469

Alzoo myne heeren bailliu, burghmeesters, schepenen ende raden deser stede gheinformeert zyn, dat eenighe officieren, politicque vande ambachten ende neerynghen binnen deser stede ghedaen ende gheexerceert ende namelick dofficieren vanden loye ende andere ghewoone zyn haerlieden boeten ende vervallen te verteeren ende dispensereren in paerticuliere huysen, zonder de stedeassysen te betaelen, vanden dranck by hemlieden inde zelve vergaderynghen ende maelyden ghesleten

ten grooten achterdeele vander stede Omme waerinne te voorziene, de voorseide bailliu, burghmeesters, schepenen ende raden, hebben gheordonneert ende ghestatueert, zoo zy doen by desen, dat van nu voort de voorseide officieren zoo vander loye, brande, ackerschade, als alle andere met dezelve jaerlicx by heere ende wetten vernieuwt niet en zullen vermoghen collegiewijs dezelve haerlieder boeten ende vervallen te verteeren in eenighe huusen particulier nemaer zullen tzelve ghehouden zyn te doene in herberghe, up dat de stede niet en zy ghefrustreert in haer voorseide recht van assyse; Ende dat up pene van te betaelen de zelve assysen vande bieren ende wynen die zy ghesleten zulleneehben, dies zy schuldich werden hemlieden te purgieren by eede dies verzocht zynde Ende toedien te verkennen de boete van iij pond parisis voor elck persone de contrarie diende Te bedeele in drien, een derde den heere ende de twee andere derde ten proffyte vande kercke van Ste Bertins ende den anbrynghere half ende half

Verbiedende oock omme de redene voorseit eenen yghelick eenighe **lyfcoopen**, excederende te vj pond parisis te verteeren in andere plaetsen dan **inde voorseide herberghen**, op ghelicke pene ende amende te bedeele als vooren.

Inshelicx es oock gheordonneert ende ghestatueert dat alle dinzetene desre stede ende jurisdictie shuldich werden te betalen de stede assysen van alle wynen ende bieren, ghesleten inde **bruyloften ende zilverfeesten** daermen ghifte ofte ghelt ontfanckt, tzy dat tzelve gheschiet by ordinantie ghifte oft datmen de theerynghe inde zelve bruyloften, ende zilverfeesten ghedaen, ommesleet, ghelyck men ghewone es te doen de ghelaghen in heerberghen (soo eenighe onlanccx herrewaert hemlieden vervoordert hebben te doene ten grooten interesse van de stede ende dat op de boete van xij pond parisis ten laste vande gonne de zelve feesten houdende te bedeele als vooren

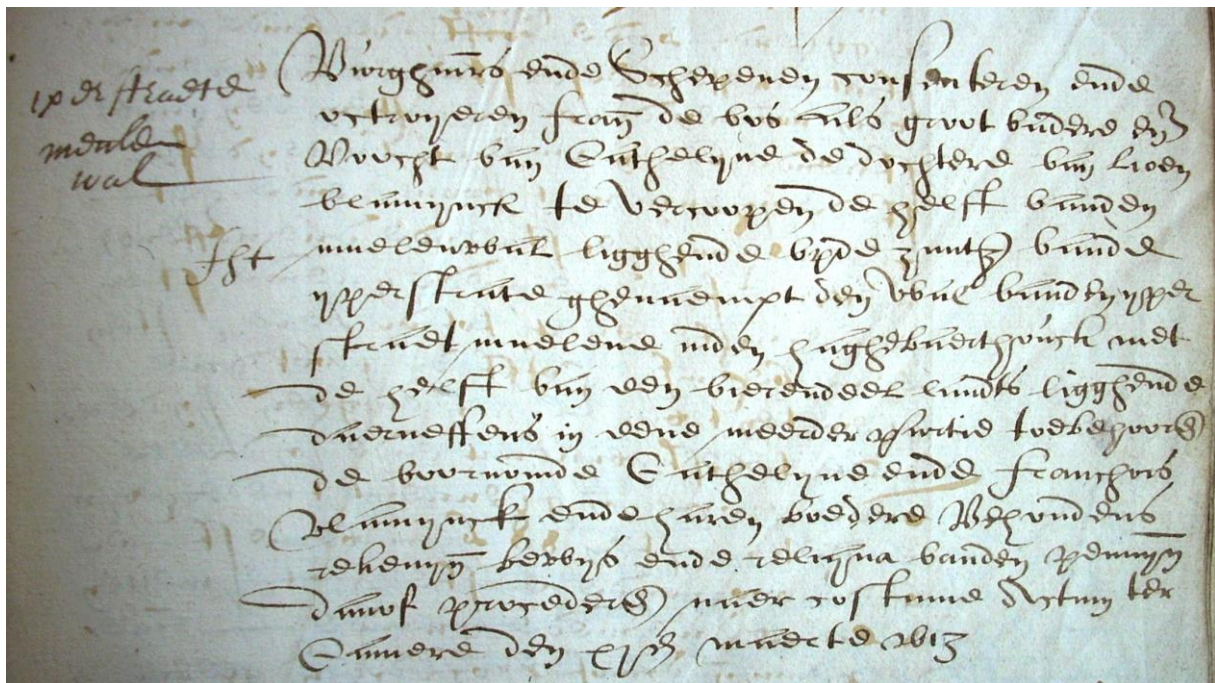
Ende toedien te betaelen trecht vander stede vande wynen ende bieren aldaer ghesleten dies zy oock schuldich werden hemlieden te inne geven, by eede dies verzocht zynde als vooren

Blyvende alle voorgaende statuuten ten desen niet contrarie in viguere
Aldus ghedaen ende gheresolveert ter vergaderynghe van de voorseide bailliu, wetten ende
raden den vden deser maent van maerte 1613
Ende ghepubliceert den xxiiijden der zelve maendt .

5 maart 1613 - Ommestelling – Resoluties – SAP 469

Gheresolveert ten zelve daeghe te doene eene ommestellynghe ten laste vande generale
inzetenene deser stede ende jurisdictie bedraghende de gherecht helft vande voorgaende
laetste ommestellynghe ten laste nade zelve inzetenen ghedaen ende dat up den voet inde
zelve laetste ommestellynghe ghevoecht omme hiermede te betaelen de voorgaende lasten
ende commeren deser stede.

11 maart 1613 – Ieperstraatmolen wal - Register Renten - SAP 396

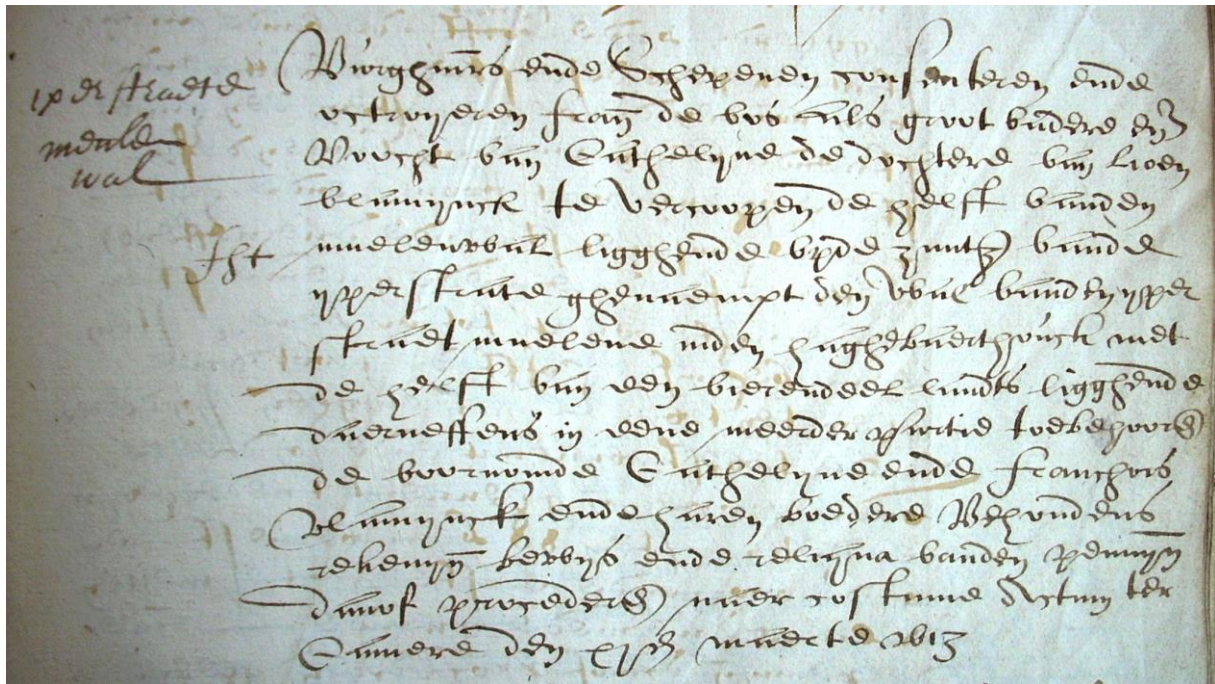
Burghemeesters ende schepenen

consenteren ende octroyeren **Frans de Vos** als grootvadere ende voocht van **Cathelyne de dochtere van Lieven Vlamynck**

te vercoopen de helft vanden muelenwal ligghende by de zuutzyde vande Yperstraete
ghenaempt den wal vande Yperstraete meulene inden Haghenbaerthouck
met de helft van een vierendeel landts ligghende daerneffens in eene meerder partie
toebehoorende de voornoemde **Cathelyne ende Franchois Vlamynck** ende haeren broedere
behoudens rekenynghe bewijs ende reliqua vanden pennynghen danof procederende naer
costume

Actum ten camere den xide maerte 1613

11 maart 1613 – Ieperstraatmolen wal - Register Renten - SAP 396

Burgemeesters ende schepenen

consenteren ende octroyeren **Frans de Vos** als grootvadere ende voocht van **Cathelyne de dochtere van Lieven Vlamynck**

te vercoopen de helft vanden muelenwal ligghende by de zuutzyde vande Yperstraete ghehaempt den wal vande Yperstraete meulene inden Haghenbaerthouck

met de helft van een vierendeel landts ligghende daerneffens in eene meerder partie

toebehoorende de voornoemde **Cathelyne ende Franchois Vlamynck** ende haeren broedere behoudens rekenynghe bewijs ende reliqua vanden pennynghen danof procederende naer costume

Actum ten camere den xide maerte 1613

17 maart 1613 – 't Leeuwke op de grote Markt gespleten - Nummer 127 – SAP 119B – Porcessen

Upden xvij dach van maerte 1613

zoo als by mij onderschreven ten verzoucke ende upt beleet van **Jaecques van Reninghe**, ghemeten ende ghespleten in vieren derfve ghehaemt **tLeeuwken** ligghende in Poperynghe op dOude Maerct,

toebehoorende de zelve erfve **Jaecques van Reninghe, Cornelis Pierens ende Claes Babelaere**, daerup de voorseide persoonen hebben gheinsinueert gheweest omme de zelve te sien meten ende van elcanderen te separeren

commende de voorseide erfve van oost jeghens dofstede Cornelis voorseit –

de westsyde dofstede ende erfve Jaecques voornoemt -

tnoorthende tot half de beeke –

tzuuthende tot opde oude marct

metghaders ghemeten ende ghespleten ten zelve daghe derfve over de beeke

die van ouden tyden was gaende met de voorschreven voorerfve –

scheedende van noorden op een paelsteen jeghens tvoornoemde Pierenslant ende naerdien

de zelve erfve heeft ghedeelt gheweest in vieren zoo voorseit is

zoo hebben de voorschreven persoonen by elcanderen vergadert gheweest ten huuse ende heerberghe ghehaempt **den Hoorne**

ter presentie van mijn heere den greffier Lottin ende my Claes Tlam, landtmeteren fyne zy zouden moghen weten hoe ende in wat manieren zy best van elcanderen in vierendelen zouden moghen scheeden ende wat lot ieghelick zoude moghen toebehooren - zoo ist dat **Jaecques van Rensynghe** naer veele ende diversche propositien heeft gheconsenteert ten persentie vande voornoemde persoonen dat **Pierens** zal behouden voor zijn eighen pre pretext het tvierde part alzoo tzelve ten voorschreven daeghe vutgheleit is, ligghende naest zyn hofstede -
 zoo van de voorerfve als vande achter erfve –
 metghaeters den gheheelen steenen muer die daerup staet
 van vooren tot achter in de beeke
 midts dat hy renunchiert ten proffytte van Jaecques van Renynghe ofte ander van alzulcke part als hem competeerde in alle de andere materialen ligghende opde voorschreven erfve ende laet die ten proffytte van Jaecques voorseit
 Raekende tvierde part zonder meer, naer welck accoord by de voornoemde persoonen ghedaen ende tzelve by **Babbelaere** verstaen, heeft verclaerst te willen blyven in zijn gheheel van zoo veele als hem angaet
 daerup Jaecques van Renynghe heeft verandwoort doet u beste - ick houde tzelve goet, ick hebbe tlant noch twyntich jaere in cheynse voor xvij pond parisis tsjaers
 daerup Babelaere verclaerst heeft dat waer was
 ende sondenteerde den zelve pacht

ende alzoo Cornelis Pierens an my verzocht heeft zeker bewys van tgonne voorschreven - hebbe dit onderteekent ten daeghe ende jaere voornoemt my toorconde als landtmeteren ende ghetuyghe
 ondertekent Clays Tlam met zeker hanttecken daerneffens.

18 maart 1613 - Gillaume Floor slaat de meubelen van zijn schuldenaar Ghilein vander Clyte aan - SAP 396 - Folio 100 verso

Alzo Guillaume Floor hadde ghedaen stellen ende letten op zynen gront alle de mueblen ende catheilycke goedynghen avn Ghilein
 vander Clyte tot verhael ende recouvre van zeker zyne pretensie hem compeerende ten laste vanden voornoemde Ghilein
 zoo ist dat den voornoemde Guillaumes zyne handen licht zoo hy doet by desen -

ende comsenteert de vercoopynghe vande zelve mueblen ende catehlycke goedynghen -
 midts byden voornomden Ghilein verbyndende - zoo hy verbynt by dezen - in handen vanden voornomde Guillaume -
 de pennynghen ende cooldach
 procederende vande voornoemde mueblen omme zyne pretense schuldt in dele ofte gheheele daer anne te verhaelen ende recouvreren naer style

Actum rpresent Gillis de Roode vervanghende Jan Fobert schepenen
dezen xvijj de maerte 1613

23 maart 1613 - De nieuwe imposities van de wijnen en bieren - SAP 396 - Folio 100 verso

Josyne de huysvrauwe van Jaecques Vander Schote machtich by procuratie ad negotir over den zelve Schoote haeren man - de welcke heeft verbonden - zoo zy doet by desen - in de handen van Jaecques Melis in conterzeker vande boortocht by den zelve Melis ghepresteert over den voornoemde Schoote voor den pacht by hem ghenomen **vande nieuwe imposities upde wynen ende bieren deser stede van Poperynghe**

vanden saisoene inneghegaen den eersten meye xvjc twaelfve - de partijen van mueblen ende schulden hier naer volghende -

eerst vier dozynen en half tinnen tailloren - vier dozynen en half plateelen - neghen tinnen pospotten - acht tinnen vierendeels - twyntich tinnen chanciers - zeven tinnen zouvaeten - zeven eeren candelaers - vier eeren ketels - twee yseren potten ende een saevelpot - zeven bedden - vierthien ondertputsche ende spaensche dextels - twaelf paer slaepplaekens - twee dozynen onder cleene ende groote dwalen - vier dozynen sevietten - drie cofers - drie lysen - zes tafels - vier schabellebancken ende een halfve dozyne schallen

Item eene schult dfie haer toecompt van Jan de Mey van therkosten by rekenynghe byden zelve Mey thaeren eerste comparantes huuze ghedaen -

bedraeghende veertich ponden grooten vlaemsch v-an Jan Maerten - cypier - tryntich ponden parisis - Simhporien de Radt xxj pnd v schele parisis -

Frans Diedeman over meester Nicolas Fourmanoir - xxxvj pnd parisis ende ove hem zelve xlvijj pond v schele parisis payment xxj pnd parisis -

Jan Cornette xxxijj pond xvij schele parisis - Jaecques van Rennghe lccij pnd parisis -

Marischys elf ponden gooten - Gillis Verschaeve xxxvijj pond parisis vij schele parisis -

Jan de Schottere xlvijj pond parisis - Pieter de Witte jc iij pond parisis payment al behoorelick bewys van betalynghe -

Jaecques Widoot zoo over hem elven als medelaere ten sterfhuyse van Willem Gyselen jc xliij pond xvij schele parisis payment

alle betaelynghe Pieter van Neufville van impost jc xxj pond parisis - Maillaert Verschave by acte van condemnatie neghen ponden elf schellynghe viij

deniers goorten vlaemsch - Pieter Michiel by condemnatie ghegheven idnen raet in Vlaenderen jc xx pond parisis de weduwe Charles Michel

by act van condemnatie in rest'e jc xl pnd parisis - Guillaumes de Bul van impost b y accoorde xxxvijj pond prsis - "Pieter Bossaert xvijj pnd parisis van impost -

Baptiste vande Kynderen jc pond parisis van impost ten goeden bevynde - Pietr Masseau by condemnatie xxx pond parisis - Rogier vnde Fontaine in reste xij pond parisis -

Claude de Gheelee xij pnd xv schele prsis - Jan lebbe van renynghelst xxij pnd xij schel eparisis - pieter de Worm acht pnden grooten -

Franchois Tavernier vj pond parisis - Jaecques Tavernier vj pond parisis -

Ghilein Tryssen v pond x schele parisis - Franchois Gallois xlij pnd vj schele paisis - jan Michiel xlij pond parisis ende Clais Michiel xxx pond parisis

omme int cas van beschaethede over de bortocht tvoroseide ande voornoemde cathelen ende schulden daeranne de zelve te verhaelen

ende recouvreren naer coustume in ghelycken gheuseert

Actum prsent Guillaumes Rouveroy, burghemester vervanghende Nicolais Babelaere schepenen dezen xxijj maerte xvjc derthiene

23 maart 1613 - De nieuwe imposities van de wijnen en bieren - SAP 396 - Folio 100 verso

Josyne de huysvrauwe van Jaecques Vander Schote machtich by procuatie ad negotir over den zelve Schoote haeren man –

de welcke heeft verbonden - zoo zy doet by desen - in de handen van **Jaecques Melis** in conterzeker vande boortocht by den zelve Melis ghepresteert over den voornoemde Schoote voor den pacht by hem ghenomen **vande nieuwe impositien** upde wynen ende bieren deser stede van Poperynghe -

vanden saisoene inneghegaen den eersten meye xvjc twaelfve - de partijen van mueblen ende schulden hier naer volghende

eerst vier dozynen en half tinnen tailloren - vier dozynen en half plateelen - neghen tinnen pospotten - acht tinnen vierendeels - twyntich tinnen chanciers - zeven tinnen zouvaeten - post = baars = vis ---- chancier -

zeven eeren candelaers - vie eeren ketels - twee yseren potten ende een saevelpot -

zeven bedden - vierthien ondertyputsche ende spaensche dexels - twalef paer slaepplaekens - twee dozynen onder cleene "ende groote dwalen -

vier dozynen sevietten - drie cofers - drie lysen - zes tafels - vier schabellebancken ende een halfve dozyne schallen

Item eene schult dfie haer toecompt van Jan de Mey van therkosten by rekenynghe byden zelve Mey thaeren eerste comparantes huuze ghedaen -

bedraeghende veertich ponden grooten vlaemsch v-an Jan Maerten - cypier - tryntich podnen parisis - Simhporien de Radt xxj pnd v schele parisis -

Frans Diedeman over meester Nicolas Fourmanoir - xxxvj pnd parisiis ende ove hem zelve xlvij pond v schele parisiis payment xxj pnd parisiis -

Jan Cornette xxxij pond xvij schele parisis - Jaecques van Rennghe lccij pnd parisis -

Marischys elf ponden gooten - Gillis Verschaeve xxxvij pond parisis vij schele parisis -

Jan de Schottere xlvij pond parisis - Pieter de Witte jc iij pond parisis payment al behoorelick bewys van betalynghe -

Jaecques Widoot zoo over hem elven als medelaere ten sterfhuyse van Willem Gyselen jc xliij pond xvij schele parisis payment

alle betaelynghe Pieter van Neufville van impost jc xxj pond parisis - Maillaert Verschave by acte van condemnatie neghen ponden elf schellynghe viij

deniers goorten vlaemsch - Pieter Michiel by condemnatie ghegheven idnen raet in Vlaenderen jc xx pond parisiis de weduwe Charles Michel

by act van condemnatie in rest'e jc xl pnd parisiis - Guillaumes de Bul van impost b y accoorde xxxvij pond prsisis - "Pieter Bossaert xvij pnd parisis van impost -

Baptiste vande Kynderen jc pond parisiis van impost ten goeden bevynde - Pietr Masseau by condemnatie xxx pond parisis -Rogier vnde Fontaine in reste xij pond parisis -

Claude de Gheelee xij pnd xv schele prisis - Jan lebbe van renynghelst xxij pnd xij schel eparisis - pieter de Worm acht pnden grooten -

Franchois Tavernier vj pond parisiis - Jaecques Tavernier vj pond parisiis -

Ghilein Tryssen v pond x schele parisis - Franchois Gallois xlij pnd vj schele paisis - jan Michiel xlij pond parisiis ende Clais Michiel xxx pond parisis

omme int cas van beschaethede over de bortocht tvoroseide ande voornoemde cathelen ende schulden daeranne de zelve te verhaelen

ende recouvreren naer coustume in ghelycken gheuseert

Actum prsent Guillaumes Rouveroy, burghemester vervanghende Nicolais Babelaere schepenen dezen xxij maerte xvjc derthiene

Jan Makeblyde heift noch ghecocht inde zelve verhoghinghe jeghens de zelve voogden ende curateurs

een huus staende opden Overdam binnen deze stede **ghenaempt Rome** ende het cleene huysken staende daer neffens mette erfve daer mede ghaende

streckende achter waert tot inde beke,

tzelve ghelast met Overdamsche schult als van ouden tyden

ende es een hofmanschap twelcke jaerlicx contribueert met zyn volghers te baefmesse xiiij

schele vij deniers ende te middewynter xv schele een cappoen ende tderde van een cappoen –

de achterstellen te zuuveren by den vercoopers

Item noch ghelast met een huere van drye jaeren dannoff een jaer ghepasseert zal zijn te half

maerte eerstcommende voor xij pond parisis ofte daer ontrent tsjaers alleenelick van tgroote

huus **metter erfve ende brauvery**

Toedien noch ghelast met eene rente van xij pond parisis tsjaers ten proffytte vanden disch

van St. Jans ende in xliij pond x schele parisis tsjaers ten proffytte van Gilles de Roode ende

zal den cooper ghelast zyn nopende dese laste rente te gheeven breder hypotheke overmidts

dat zeker ander goet de wezen ende Michiel Charlottes competeren daarmede belast es,

twelcke moet ontleghen zyn.

Ten surpluuse es desen vercochten grondt ghehouden de stede te laeten haer vryheeden tzy

vande ryole ofte straetken als van ouden tyden,

welcke huusen metter erfve es ghebleven ter hauste op **Jan Makeblyde** voor de somme van

hondert ponde ngrooten vlamesch, paiement tcapitael endee verlopen vande voorseide

losrenten ende tsurplus te betaalen een derde gherecht metter erfachtigheyt ende dander twee

paiementen van halfven jere te halfve jaere vander erfachtigheyt

Vorts blyvende de heerlicke rechten tscoopers laste behalven de achterstellen die hem zullen

vallyderen in zyne betalynghe.

Vorts xij pond parisis te lyfcoope

Item iij pond parisis voor den aermen van

Ste. Bertens ende van St. jans half ende

half

Al scoopers laste

Alus ghehalmpt over erfve opden jste april

1613 voorschreven.

23 april 1613– Baljuw – Christiaen

Moeraerd – Brouwer – SAP 120a nr. 2 –

Proces

11 mei 1613

Ghehoort bij burghmeesters ende

schepenen der stede van Poperynghe

den heesch voor hemlieden ghemaect van

weghen den bailliu deser stede causa

officy, heescher

jeghens ende ten laste van **Gheleyn van**

Damme, ghedaechde verweerder –

tenderende tot verbot van sverweerders

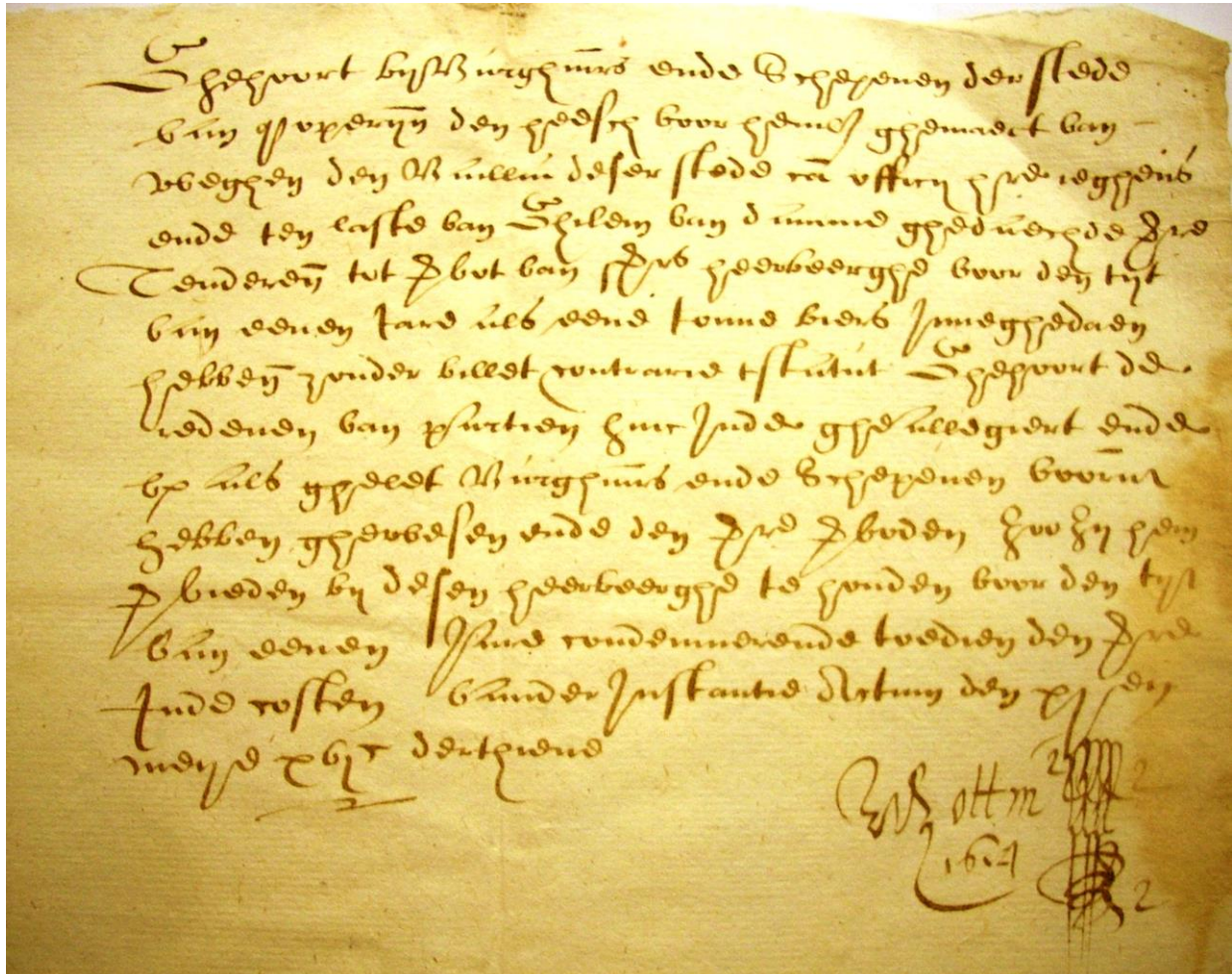
herberghe voor den tyt van eenen jaere als

eene tonne biers inneghedaen hebbende

zonder billet, contrarie tstatut

Ghehoort de redenen van partijen hier inde gheallegiert ende up als ghelet burghmeesters ende schepenen voornoemt hebben ghewesen ende den verweerder verboden, zoo zy hem verbieden by desen heerberghe te houden voor den tyt van eenen jaere, condemnerende toedien den verweerder in de kosten vander instantei
Actum den xjden meye xvjc derthiene

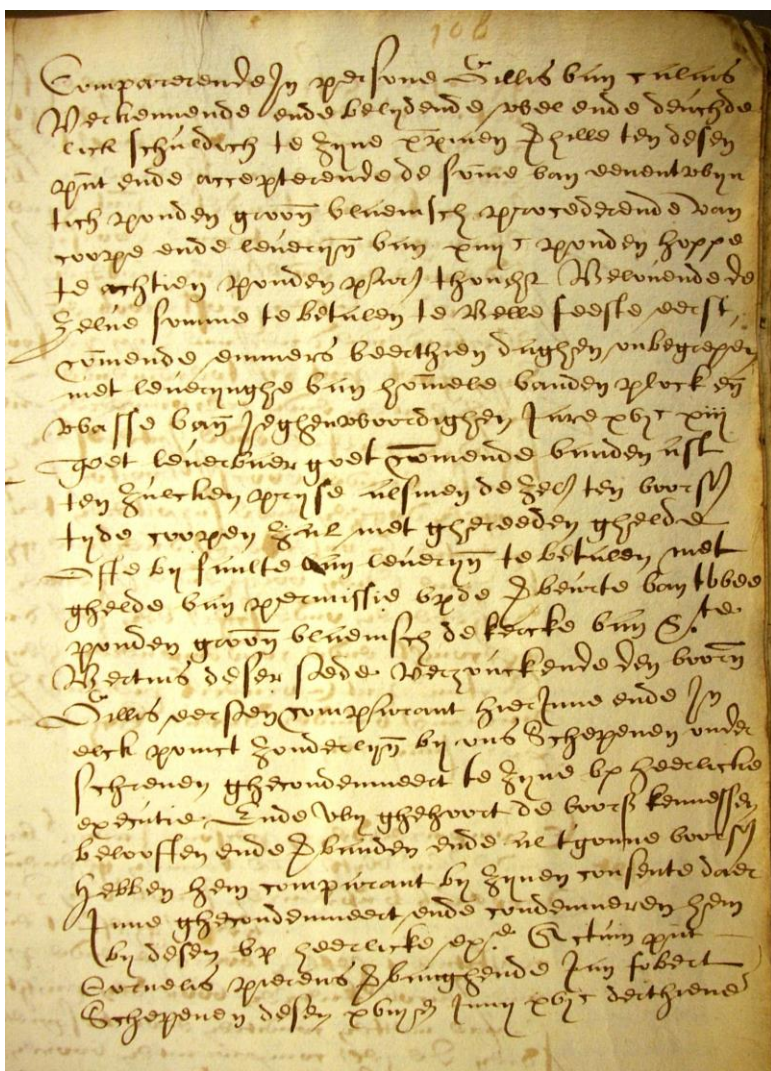

29 april 1613 – Verbrande hofstede in de Nieuwstraat – Halmen

Pieter van de Pereboome heift ghecocht
jegahens **Boudewin Beuten doude**,
zulck recht, part ende deel als hem competeert by suessie van **Maycken van Burckes**,
in eene verbrande hofsteede,
ligghende inde **Nieustraete** meffens anderen over de brugghe,
ghemeen metten coopere, de zele aboutterende jegahens 't Sacraments ghilde lant van oosten
ende van zuuden de straete ende vorts jegahens tlant ende gherserye vanden coopere –
ghelast zyn advenant in pennynckrente ande kercke van Ste. Bertens –
vorts zuuver goetd ende dit omme iij schele te godts penninck –
de lyfcoop ter discretie ende voor principael een dobbel Jacobus in specie die de vercooper
ontfaen heift – overzulcx dannoff vuldaen – volghende zyne confessie
Aldus ghehalmt over erfve opden voorseide xxix april 1613

8 mei 1613 - SAP 396 - 8ste mei 1613 - Folio 101 verso

Magdelene de weduwe van Charles Michiel gheadsisteert met **Guillaumes Floor** in desen haeren bystaenden man -
 verkennende ende belydende wel ende deuchdelick schuldich te zyne an **Toussain, Jan ende Jaecques Soyhier** ghemeene aeldynghen van **Toussain Soyhier** ter accepttie van **Martin Lavoren** ten desen present
 de somme van neghenentachtich guldenen procederende van coope van lande
 belovende de zelve somme te betaelen by twee egale paymenten -
 het eerste te baefmesse naestcomemnde ende het tweede payment over de vulle betaelynghe te lichtmesse daernaer volghende -
 ende omme de zelve aeldynghen wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren -
 zoo heeft de voornoemde Magdaleene daerinne verbonden ende verobligeert - zoo zy doet by desen -
 eene erfvelicke losrente van twee ponden grooten vlaemsch by jaere - den penninck zesthiene - bezet ende ghehypothequert upde goednghen van wylen Pieter van Burcken in daten vanden iijde in lauwe xvc lxxviiij
 blyvende de zelve rente rusten onder de handen van Guillaumes Rouveroy - burghmeester

eerstcommende,
 emmers veerthien daghen onbegrepen,

omme by faulte ende ghebreke van betaelynghe de zelve somme daeranne te verhaelen ende recouvreren naer costume deser stede in ghelycken gheuseert
 Actum present Guillaume Rouveroy - burghmeester ende Jan Fobert schepene
 desen viij in meye 1613

18 juni 1613 – Verkoop van hoppe - Renten SAP 396

Comparerende in persone **Gillis van Calais**,
 verkennende ende belydende wel ende deuchdelick schuldich te zyne
Chrispiaen Verhille
 ten desen present ende accepterende
 de somme van een en twntich ponden grooten vlaemsch, procederende van coope ende leveringhe van xiiij c ponden hoppe
 te achtien ponden parisis thondert,
 belovende de selve somme te betaelen te Bellefeeste

met leveringhe van hommele vanden plock ende wasse van de jeghenwoordighe jaere xvjc
 xiiij,
 goet leverbaer goet,
 commende van den ast,
 ten zelven pryse als men de zelve ten voornoemde tyde coopen zal met ghereeden ghelde,
 ofte by faulte van leveringhe te betaelen met ghelde van permissie
 by de verbeurte van twee ponden grooten vlaensch de kercke van St. Bertins deser stede,
 verzouckende den voornoemde Gillis, eersten comparant
 hiervan ende in elck pointc zonderlynghe,
 bij ons schepenen onderschreven ghecondemneert te zyne by heerelicke executie
 ende wij ghehoort de voorseyde kennessen,

geloofden ende verbinden ende al't gonne
 voornoemt,
 hebben hem comparant by zynen consente
 daer inne ghecondemneert
 ende condemnieren hem by desen by
 heerelicke executie
 Actum present Carolus Pierens,
 vervanghende Jan Fobert, schepenen
 Desen xviii juny derthiene

20 juni 1613 – De Gervelgatmolen - SAP 396
 - Folio 106

Nicolaïs Babelaere & Jacob van Damme -
 comparerende in persone hebben hemlieden
 ghestelt ende gheconstitueert - zoo zy doen
 by desen –
 boorghe ende principael elck voor andere
 ende een voor al in solidum ende zonder
 divisie
 over Jacob Kiecken voor den pacht vanden
Ghervelgatmuelen ende huysen
 daarmede gaende –
 staende neffens deser stede by de zelve

Kiecken ten daghe van ghisteren wettelicke gheheurt jeghens Pieter De Clerck ten desen
 present ende de zelve boortocht accepterende -
 voor eenen tyt van drie toecommende jaren - innegaende en xiiij de deser maendt -
 ten advenante van xxiiij pond schele grooten by jare metgaders voor de bespreken ende
 conditien byden selve heure de voornoemde comparanten vooren ghelesen –
 ghespecificeert omme by faulte van betalynghe den voorschreven jaerlicsche pacht ende de
 conditien van dien up hemlieden te verhalen ende recouvreren –
 belovende byden voornoemde Jacob Kiecken ten desen present zyne voornoemde boorghen
 van tgonne voorschreven te quicten indemneren ende garranderen jeghens de voornoemde De
 Clercq - costeloos ende schadeloos -
 verbyndende daerinne zyn persoon ende al zyn goet - present ende toecommende -
 omme daeranne te verhaelen ende recouvreren alzulcke schaden - griefve ende interesten als
 zy ter casue vande voorschreven boortocht zouden moghen doghen ende suportereren ter
 heerelicke executie -
 consenterende daerinne ghecondemneert te zyne –

dien volghende hebben wy schepenen onderschreven den selven daerinne ghecondemneert
ende condempneren hem by desen
Actum present Cornelis Pierens -vervanghende Nicolais vander Doene schepenen dezen xxste
juny 1613

Compareerde in persone Jaecques van Renynghe ende Jan Wyts te kennen ghevende dat
Nicolais Babelaere - Jacob van Damme ...
hemlieden ghestelt ende gheconstitueert hebben boorgh ende principael over Jacob Kiecken
voor den pacht ende heure metten conditien ende bespreken van dien -
de zelve comparanten vooren ghelezen byden zelve Kiecken ten daghe van ghisteren -
wettelick ghenomen te weten vanden Ghervelgatmuelen ende huyseken daarmede gaende
welcke voornoemde comparanten hem vergonden ende belooft hebben -
zoo zy doen by desen de voornoemde Babelaere - Damme ende originele boorghen te
indemneeren ende gharranderen - costeloos ene schadeloos
jeghens Pieter de Cklercq, verheurdere vande voroneomde Nuelene ende huyseken vande
gherechte helfscheede van de elve jaerelickesthe
heure metten bespreken ende conditien daerby ghenarreert -
bedraeghende de zelve gheheele heure xxiiij pond v schele grooten by jaere -
eenen tyt van drie jaereen ghedeurende -
innegaende den xxij deser maent van welcke helftscheede vn de voorschreven heure
conditien ende bespreken voorschreven Jan de Moor de jonghe
ten desen present als gheadveert ende overghenomen hebbende van de voornoemde Jacob
Kiecken de helft van de heure
van de voorschreven muelen ende huyseken ende midsdien schuldich zynde voor de zelve
helft te verandwoorden -
belooft heeft ende belooft by desen den voorneomde Renynghe ende Wyts comparanten danof
te indemneren ende garranderen costeloos ende schadeloos -
verbyndende daerinne zyn persoon ende al zyn goet -
present ende toecommende omme daerinne te verhalen ende recouvreren alzulcke schaden -
griefven ende interesten al zyne voornoemde boorghen ter cause voorschreven zouden
moghen doghen ende supporteren ten heerlicke executie -
consenterende daerinne ghecondemnteert te zyne -
dien volghende hebben wy schepenen voorschreven hem daerinne ghecondempneert ende
condempneren hem by dezen
Actum ten daghe ende presentie als boven.

26 juni 1613 – Nieuwe poorters – SAP 331
--

Notitie vande gonne zynde nieuwelicx commen wonen binnen deser stede ende jurisdictie by
consente van de heere ende wet beghinnende den xxvj ste juny 1613

Gheconsenteerd Gillis filius Gyllis Lynnewevere te wonen binnen deser jurisdictie naerdien
ghebleken was van zyn comportedement byde attestatien vander
wet van Westoultre ende vanden pastor van Boeschepe plaetse van zyne laetste residentie
actum ter camere den xlvjde juny xvjc derthiene

26 juli 1613 – De thiende van de eerste splete van de Hellehoek - SAP 396 - Folio 109

Compareerde in persone **Pieter de Bruyne**

verkennende wel ende deuchdelick schuldich te zyne an **Gillis de Roode** - ten desen present ende accepterende -
 de somme van zeventhien ponden vichtien schellynghen acht pennynghen grooten vlaemsch van coope vande thiende vande eersten splete vanden Hellehouck
in de marge
 metgaders over den coop van een zwynken –

beghinnende vande westzyde van het dreveken loopende langhes de hofstede daer Mahieu Rousseau nu presentelick up woont -
 westwaert tot de smisse vanden Abeele ende de gherserie van Jaecques Rousire -
 belovende de zelve somme te betaelen by twee egale paymenten danof teerste vallen ende verschynen zal te kersmesse naetscommende ende tander te paesschen daernaer volghende ende omme de voornoemde Gillis danof wel ende deuchdelick te bewaren ende verzekeren -
 zoo heeft den voornomden Pieter daerinne verbonden - zoo hy doet by desen - de helft van vyf ghemeten preter xviii roeden over hofstede ende zaylant -
 ghemeene met den voornomden Gillis de Roode ende Ghilein de Bruyne filius Jans ligghende inden Lyssenthouck daer nu presentelyk up woont Maerten Wyckaert
 met alle de groene ende drooghe catheilen daerup staende ghereserveert d'opgaende boomen hem Pieter toebehoorende -
 streckende het hofstedeken metten zuuthende opde Boesschepstraete van te voorent belast zyn deel met eene rente van twaelf ponden parisis by jare –

den penninck zesthiene - ten proffyte van Jan Wyts
 Item zes ponden parisis by jaere ten proffyte an tgasthuys van Popernghe metgaders noch in eene rente van drie ponden parisis by jaere ten proffyte vande voornoemde Gillis omme by faulte van betaelinghe vande voorseide somme ende van elck payment zonderlynghe de selve daerinne te verhalen ende recouvreren volghende de costume deser stede etc.
 Actum present Jan Fobert vervanghende Cornelis Pierens - schepenen desen xxvj july xvjc derthiene

26 juli 1613 - Het altaar van Sinte Barbele in de Onze Lieve Vrouwekerk - SAP 396 - Folio 110

Jan Quaghebeur - vuldere - ende Mayken zyne huysvrouw - comparerende in persone verkennende ende belydende wel ende deuchdelick vercocht te hebben **Marie Zanneken** ten

proffyte ende behoefve vanden **altaer van Ste. Barbele inde kercke van Onse Lieve Vrouwe** deser stede -

ter acceptatie van **Jacob Verslype** ten desen present - eene erfvelicke losrente van zes ponden parisis by jare -
den pennynck zesthiene –
voor de somme van acht ponden grooten by de vercoopers thaerlieden contentemente vande voornoemde Marie ontfaen -
ende by haer den voornomden aultaer ghegheven ende ghejoont by vorme van donatie inter vivos –
inegaende de zelve rente hedent date deser ende zal midsdien d'eerste jaerschare van diere vallen ende verschynen den xxvste july int jaer xvjc veerthiene -
ende alzo voorts van jaere te jaere –
eeuwelick ende erfvelick ghedeurende emmers totter effectuele lossynghe van diere die zal moghen gheschieden tallen tyden alst de vercoopers haerlieden hoirs ende naercommrs ofte andere cause ende actie hebende ande naervolghende hypotheque goet dyncken zal al teenen payement -
midts oplegghe de voorseide capitale pennynghen metten verlopen van dien naer rate van tyde - in goeden ende ghepermitteerden ghelde –
verbyndende daerinne by vorme van hypotheque een huys metten erfve daeronder ligghende ende daermede gaende daer de vercooeprs nu presentelick inne wonen upde **zuutzyde vanden Ovedam** commende mten zuuthende op de beke -de westzyde Gillis de Roode ende van oosten thuys ende erfve van Michiel Charlottes causa uxoris -
voor desen belast met zes ponden parisis erfvelicke losrente by jaere ten proffyte vanden helighe sacramente inde kercke van Ste. Bertins zonder meer -
wesende de zelve rente by de voornomde Marie ghejoont ende de voornomden aultaer ghegheven met conditie dat de meesters vanden zelve aultaer ghehouden werden daermede te doen doene ende celebreren upden voornomden aultaer **twalf lesende messen by jare** ter eere van Sinte Barbele te weten op elcken eersten zondach vande twalf maenden vanden jare beginnenden den eersen zondach van ougst naestcommende ende voorts met inninghe nae costume
Actum present Guillaume Rouveroy - burghmeester vande wet - Jan Fobert ende Gillis de Roode vervanghende Cornelis Pierens ende Nicolais Babelaere - schepenen
den xxvj july xvjc xiiij

29 juli 1613 – Verkoop van uit Noortwijck van een hofstede in de Watoustraat – Halmen

Janeken de weduwe van Lambrecht vander Doene

heift ghecocht jeghens **Charles Mannen** als procureur ende machtich over **Modaert de Bul**, blyckende by procuratie speciaele ende irrevocable

ghepasseert voor burchmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe in date vanden ... *niet ingevuld* ... july 1613

ende de zelve vut 't register van procuratien voorgheleesen, hebbende de voorseide Modaert de Bul den voorseide Christiaen Mannen totter naervolghende vercoopynghe gheautoriseert, vut crachte van voorgaende procuratie,

met clausule van substittie hem Modaert verleent van weggen Jan van Ixem ende Jacob de Jeu inde qualiteyt als voochden van Jacob, Jan, Josyne ende Abraham al tzaemen de voroseide Modaerts kynderen gheprocreert by margriete de dochter van Augustyn vande Vaele

Item over Elisabeth vande Vaele, onghewede dochter ende bejaerde, zynde oock mede deese vercoopynghe gheconsenteert vande heeren vande weserye der stede van Noortwyck ende de voorseide voochden der toe machtich ghemaect ende gheautoriseert de zelve auctorisatie ghepasseert voor de politique mannen der voorseide stede in date vanden derden

juny 1611 ende ghezeghelt metten zeghel der voochden der zelver stede vuten hanghende in dobbelen steirte ende ghetekent Venoot Ramus

Te weeten de twee deelen van drien in drye ghemeeten ende half lants ofte daer ontrent onder bomghaert, merisch, gherslandt ende zaeylant ligghende teender hofsteede, groot ontrent de zeven ghemeten op de Watoustraete, ghemene met Andries de Vos, Clays de Roode, ende de zelve coopeghe, by voorghaenden coope jeghens Abraham van peperstraete welck twee deelen de voorseide kynderen opghecommen ende ghesuccedeert van Augustyn van Vaele, hemlyeder grootvader, blyckende byden deeloot danoff zynde, naer twelck de copeghe haer zal moeten draeghen ende reguleeren ende dandre deelen byden overlyden van Magdaleene vande Vaele ende Pieter Babelaere, staende tzelve byde coopeghe met dander aeldynghen te separeren,

Toedien de twee ghelycke deelen vanden huuse ende schuere staende te zelver hofsteede alsnu ghebruuckt ende bewont by Gillis Verschaeve, emmers alzulck partie ende deel inde groene ende drooghe catheylen als de vercoopers competeren al naer de vutwysen vanden deeloot danoff zynde – ghelast de gheheele hofsteede met erfvelicke losrente van slviiij pnd parisis tsjaers – den pennynck xvj ten proffytte van jo. Chaerls Clays,

Item met een jaer pacht an Gilles Verschaeve, vallende te baefmesse xvjc xiiij te weeten de gheheele hofsteede voor hodnert guldenen tsjaers

Item noch de voorseide twee deelen van dryen inde helft zyn noch ghelast met zeven jaren nieuwe huere ten proffytte van Jan Jacobssone incommende te baefmesse xiiij – de loopende jaerschaere vallende baefmesse 1613 – moet ontfanghen den vercoopere –

Vorts zuuver goetd ende dit al omme iiij schele parisis te godtspennynck

Item xlvij pond parisis te lyfcoope

Toedien eenen dobbel ducaet voor Guillaumes de Bul in decompense van zynen dienst

Item xl schel parisis de kercke van Ste; Bertens ende ghelicke xl schele voor de kerke van onse vrouwen ende noch iiij pond parisis voor de zoone vanden voorseide Boddaert die int accordeen van deese vercoopynghen present was al tscoopeghens laste ende vorts van principaelen coope de somme van zessentachtentich ponden grooten vlamsch de voorschreven twee deelen erfve ende catheyl, paeiment zijn advenant int tcapitael vande voorseide losrente van xlvij pond parisis tsjaers quit over de zelve twee deelen 21 pond 13 schele 4 deniers parisis ende tsurpluus te betaelen zuuver ende ghereet ghelt metten halme,. Aldus wettelick ghepasseert met expresse conditie dat den ghonnen die inde voorseide hofsteede met de landen daarmede gaende enich parti eofter deel hebben z- zullen moghen lyden ende ryden over elckanderen grondt ter minste schaede – zonder dae vooren yet an naderen te vergelden behoudelick dat zy de poorte staende ten voorhoofde opde Watoustraete dar duere men ryden moet onderhouden wert adjonctelick

Actum xxix july 1613

Ten halmdaeghe ghepasseert present burchmeesters ende schepenen

5 augustus 1613 – Het Gouden Hoofd – Halmen
--

Pieter Ellieul heift ghecocht

jeghens **Adriaen van Overschelde**, jonckman zyns zelfs ghestelt, tvierde part ende deel van twee huusen staende neffens anderen inde Yperstraete ghenaeamt

tGouden Hooft met alle zyne toebehoorten –

mortelvast, naghelvast ende cavelvast

metghaeders ghelyck deel vander erfve onder ende achter de voorschreven huusen ghelegghen – streckende van vooren ter straete, achterwaert tot op tKuekenmartstraetje – de oostzyde tzelve straetken, de westzyde de voorseide Yperstraete –

ghelast in tgheheele met xxx deniers parisis sjaers ende dit al omme vj schele parisis ter godtspenninck

Item iij pond parisis te lyfcoope ende van principaelen coope de somme van vichtich ponden grooten tvoorseide vierde te beaelen deen helft ghereet metten hlme ende dander helft binnen een jaer naer daete deser

Vorts es gheconditionneert indien tvoorsiede huus ende erfve breder belast bevonden waer dan hiervooren ghezeyt es tzy van renten verbanden ofte ander lasten in zulcken ghevalle zal de vercooper tzelve last moeten zuuveren ende purgieren ende dannoff de cooper garandeeren ende indempneren over zyn vierde aldus ghehalmpt over erfve opden vde ougst 1613

7 augustus 1613 - Commissie van reformatie - SAP 396 folio 113
--

Adriaen du Ploitz comparerende in persone –

constitueert ende stelt hem zelve boorghe over ende uvter name van **Jan Hauwe d'oude ende Laudewyck Hauwe zynen zone** -

voor de lichtynghe ende ontfanck van een derde vande landspacht vande helft van een hofstede van veerthien ghemeten ofte daerontrent landts –

den zelve Hauwen met Michiel van Bethleem ende Joos de Landsheere anne ghewesen jeghens Frans Lebbe by sententie vanden ije maerte vjc zesse -

daernaer betrokken by **commissie van reformatie**¹ inden raedt van Vlaenderen hanghend aldaer onghedecideert ende dat van zeven jaren -

tlaetste ghevalen te bamesse xvjc xij –

daerinne de wedewe ende hoirs vande voornnoemde Lebbe ghecodempneert zyn ten

keurghedynghe vanden jste deser maent met belooft byde **voornoemde Jane ende**

Lodewyck Hauwen - elck voor andere ende een voor al in solidum ende zonder divisie - ghedaen van den voornoemde du Ploitz haerlieden boorghe van tghonne voorschreven te indempneren ende garandeeren costeloos ende schadeloos als naer redene

Actum present Cornelis Pierens vervanghende Jan Fobert - schepenen den vijde ougst 1613

12 augustus 1613 – De thiende van de splete van de Buschhoek - SAP 396 - Folio 113 verso
--

Jan Pannecoucke compaerende in persone –

den welcken verbnydt - zoo hy doet by dsen - in handen van dheer **Franchois de Persinville proost deser stede** ter acceptatie van **Guillaumes Pierens** ten desen present -

drie vierendeel landts ligghende inden Eedewaerthouck inde hofstede daer den voornomden Jan jeghenwoordidelick up woont –

ghemeene ende onverdeelt met Maximiliaen Beullaer –

met alle de drooghe cathelen staende up de voorseide hofstede

Item de helft van zeven vierendeel zaylant ligghende inden Haghebaerthouck ghemeene met Guillaumes Rouvreroy

Item een half ghemet zaylant inden zelve houck ghemeene in een ghemet met den voornomden Rouveroy

Item een huys erfve ende catheelen staende upden Yperdamcouterre jeghens over Sint Jans vyfvere daer nu presentlick inne woont Jan de Pape -

ende dat in bewaerenesse ende verzeckerthede vander somme van twyntich ponden grooten vlaemsch luttel min ofte meer -

die hy schuldich ende ten achteren es anden voornoemde proost van coope **vande thiende vande splete ghenaeamt Buschhouck** vanden jare 1613 -

¹ Reformatie = hervorming

al volghende tquohier van verpachtynghe vande thienden ghedaen int zelve jaer binnen deser stede ende jurisdictie rustende onder de selve proost – omme by faulte van betalynghe etc.

Actum present Nicolais Babelaere vervanghende Gillsi de Roode schepenen den xij oust xvjc xiiij

Dit verbant is ghequeten ende betaelt volghende de kennese van sire Franchois de Persinville proost deser stede -

by onderstellynghe ghedaen an Nicolais vander Doene vanden somme daerby vermeldt in voldoenynghe van welcke jaere de wedewe van Pannecoucke heden daer deser verkennt heeft eene erfvelicke losrente vanden voornoemde Doene

Actum present Andries Rebault edne Pieter van dale schepenen den xjde juny 1615

13 augustus 1613 – Jan Moeraert en Margriet krijgen een lening van Clais Beke - SAP 396 - Folio 114

13 ougst 1613 -

Jan Moeraert en Margriet zyne husyvrauwe nemen een rente op van **Clais Beke ...** verbinende daerinne

één heurlieden huys staende upden Overdam deser stede daer zy nu presentelik inne wonen - metter erfve daeronder ende achter ligghende –

groot een half ghemet ofte daerontrent -

streckende van noorden 'tkerckhoff van onse lieve vrouwe - van westen den voornoemde Overdam ende van zuuden Jacob de Berch -

Item een ghemet preter xx roeden elstlandt ligghende inden Edewaerthouck deser jurisdictie bezuuden de twee ghemeten ende L roeden elstlant toebehoort hebbende Clais Borry causa uxoris ende nu by coope Jan Baelde - van oosten upde **Romboustdreve** -

twesthende t'elst vande kynderen Ghilein Boury ende de zuutzyde de kercke van Sint Jans - wesende de voorseide twee partijen van te voorent zuver ende onbelast ende voorts met inninghe naer costume

Actum present Jan Fobert - Cornelis Pierens - Nicolais Babelaere ende Gillis de Roode schepenen vervanghende Jaecques Wyts schepene den xiiij ougst xvjc derthiene

19 augustus 1613 – Sint Sebastiaan in de Hondstraat - SAP 396 - Folio 115

Nicolais van Cassele ende Janeken zyne husyvrauwe -

comparerende in persone –

verkennende ende belydende wel ende deuchdelick vercocht te hebben an **Andries Rebault** ten desen present ende accepterende -

eene erfvelicke losrente van zes ponden parisis by jaere - den pennynck vichtthiene -

voor de somme van zeven ponden thien schellynghen grooten by de vercoopers thaerlieden contentetemente ontfæen -

inneghegaen zynde den laetsten april laetstleden –

wanof teerste jaer vallen ende verschynen zal den jste meye int jaer xvjc veerthiene

ende alzo voorts van jaere te jaere eewuelick ende erfvelick ghedeurende

emmers totter effectuele lossynghe van diere –

die zal moghen gheschieden tallen tyden alst de vercoopers haerlieden horis ende

naercommers ofte andere cause ende actie hebbende ande naervolghende hypotheque al

teenen payment midts oplegghende de voorseide capitale penninghen metten verlopen van dien naer rate van tyde - in goeden ende ghepermitteerden ghelde -

verbyndende daerinne een huys stande inde **Hondstraete ghenamt Ste -Sebastiaen** daer de vercoopers nu presentelick inne woonen ende een scheure staende neffens tvoornoemde huys opde erfve van Pieter Eeveraerdt

Item een huys staende in Sint Jans cruyse op derfve van Sint Jans kercke tusschen de huysen van Caerle van Caster van zuuden ...

Item noch een huys ende erfve staende upden Yperdamcouthere streck'nde van oosten tstraetgen loopende naer Sint Jans Cruyce - van noorden de straete - van westen Adriaen van Heede ende van zuuden Frans Folcke -

zuuver ende onbelast ende voorts met innynghen naer costume

Actum present Pieter vanden Perrebome - burghmeester - Jan Fobert - Cornelis Pierens -

Nicolais vander Doene ende Nicolais Babelare schepene -

den xix ougst xvjc derthiene

27 augustus 1613 – Jacob Canin, advocaat in de Raad van Vlaanderen - SAP 469 – Resoluties

Burghemeesters ende schepenen deser stede vanden jeghenwoordighen jaere

zoo verre hemlieden raect ende annegaet hebben ten verzoucke van meester **Jacob Canin**

doude, pensionaeris vanden Auwerburch van Ghendt

ende advocat inden raedt ghecordonneert in Vlaenderen, wesende ten pensioene deser stede, regaerd nemende opden goeden ende lanckdeurighen dienst die hy inde zelve qualiteit de voorseide stede ghedaen heeft,

ghehoort oock rapport ons ghedaen vanden comportemente, idoniteit ende souffisantheyt van meester **Jacob Canin de jonghe**, zynen zone, oock advocat inden voornoemde raedt,

gheanveert ende gheadmitteert,

anveerden ende admitteren by desen den zelve meester Jacob Canin de Jonghe,

ten dienste ende pensioene deser voornoemde stede,

omme naert overlyden van zynen voornomde vadere te commen ende succederen in zyne

plaetse metten proffyte vande npensioene ordinaire daertoe staende ende de zelve stede te

dienen in alle haere zaken ende affairen die de zelve zal moghen hebben inden voorneomde

raedt ende daerinne al te doene dat eenen goeden ende ghetrauwen advocat schuldich es ende committeren by desen

Actum te cameere den xxvijden ougst xvjc derthiene

4 september 1613 – Robert du Flouck , luitenant gouverneur - SAP 396 -
--

Willem de Rycke ende Mathys Rouveroy - beede keurbroeders ende ingezetene deser stede - comparerende in persone - hebben hemlieden ghestelt ende ghecosntitueert - zoo zy doen by dezen -

boorghe ende principal over **Robert du Flouck**

inde qualiteit ls lieutenant gouverneur int Westquartier van Vlaenderen onder tbevel ende by commissie vanden heere van Peckes - hoochballiu vande stede van Ghendt ende gouverneur general van Vlaenderen -

ende dat elck by zondere ende apart voor de somme van drie hondert guldenen merckende tsamen zeshondert guldenen tot voldoeinghe van ghelycke cautie ende boortocht daerinne den voornoemde Du Flouck in zyne voornomde qualiteit ghelast es by zynen commissie

ghedateert vanden xde decembris xvjc twaelfve gheteekent Jac. de Langlee –

ten passereren van desen ghesien ende de voornomde boorghen vooren ghelezen

daerinne verbyndennde haerlieden persoonen ende alle haerlieden goedynghen - present ende

toecommende - gheene ghesondert nocte ghereserveert ter heerlicke executie –

belovende den voornomden Robert zyne voornoemde boorghen ende elck van hemlieden zonderlynghe danof te indemneren ende garranderen -
verbyndende daerinne zyn persoon ende alle zyn goedynghen - present end toecommende - gheene ghezondert - nocte ghereserveert
ende by speciale eene partie van hommelhof - groot twee ghemten ofte daerontrent met de keete daerup staende ende ligghende upde Couttere seser stede –
streckendevan zuuden langhes Strackstraetgen - van noorden de weduwe van Jaecques de Worm -

Item noch een partie ligghende op de zelve coutter ghenaemt de Vyfferbeke - groot een ghemet preter zes roeden - palende van oosten de weduwe van Willem de Rycke - van noorden den heere van Ste. Bertins -

Item noch een huys metten erfve daeronder end achter ligghende – staende upden

Yperdamcouttere daer de voornomden Du Flouck nu presentelick inne woont

Item een huys metter erve staende upde Yperstraete deser stede daer nu jeghenwoordelick inne woont Jan Verhaghe -

belast de twee eerst partijen in eene rente van vier ponden thien schellynghe grooten by jare - den penninck zesthien - ten proffyte van Jaecques van Renynghe

Item noch in eene rente van taelf ponden parsiis by jare den pennynck zesthien – ten proffyte van de weduwe van Willem de Rycke -

omme in cas van beschathede - de zelve daeranne te verhaelen ende recrouvreren al volghende de costume deser stede in ghelycken gheuseert -

consenterende de voorseide persoonen in 't inhouden van dies voorseid es elck by zondere ghcondemneert te zyne -

dienvolghende hebben de zelve volghende haerlieden consente daerinne ghecondemneert ende condemneren hemlieden by dezen

Actum present Jan Fobert ende Nicolais Babelare - schepenen
upden iiijde septembris 1613

6 september 1613 –De koe van de dochter – Renten – SAP 395
--

Pieter de Meestere comparerende in persone verkend ende belydt onder hem ende in zyn bewelt thebbene **eene coye bruyn van hare**, oudt zeven jaren ofte daerontrent – toebehoorende **Christyne** zyne dochtere,

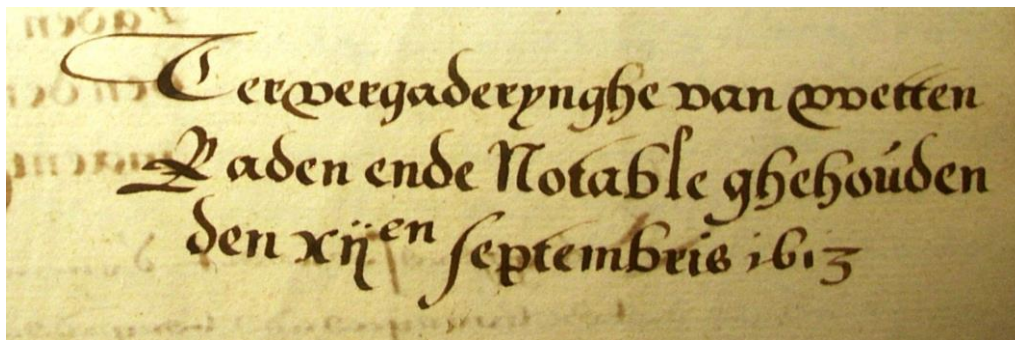
dienende jeghenwoordelick ten huyse van Franchois Widoot, landsman –

als by haer met haren ghelde jeghens den voornoemde comparant ghecocht ende deuchdelick betaelt metten ghelde by haer ghewonnen met dienen wanof zy den voornomden comparant zoo hy zecht tghebruyck laet tot dat zy commen zal ten huwelicken state, beolvende overzulcx hy comparant alsdanne ofte tallen tyden alst de zelve zyne dochtere beleiven zal de zelve coye te laten volghen als haer eighen ende propre goet

Vervanghende bye eede tgonne voorschreven warchachtich te zyne

Actum present Cornelis Pierens vervanghende jan Fobert schepenen dezen vjde september 1613.

12 september 1613 – Ommestelling – Resoluties – SAP 469

Ter vergaderinghe van wetten, raden ende notable ghehouden den xijde septembris 1613

Naer lecture de voornoemde drie collegien ghedaen vande briefven vande gheestelicke ende vier leden slants van Vlaenderen ende ghedateert vanden xxvjsten ougst xvjc xiiij rakende tverzochte advancement vander somme van lxxv pond tournoy verheescht over de quote deser stede inde ijc duisent gulden ghequatiseert ten laste vande generaliteit vanden lande over een derde inde vjc duisent gulden haerlieden hoocheden gheconsenteert totte wercken ende reparatien vande havenen ende delven van tcanal van de zuutleye.

Es gheresolveert te doene **eene ommestellynghe** ten laste vande ghemeene inzetenen deser stede ende jurisdictie vande somme van xlv hondert ponden parsiis ofte daerontrent wannof dinnynghe ghedaen zal zyn metten eersten doenelyck zynde

Omme daermede te betaelen de voorseide jxxv pond tournois indien de zelve upghebrocht moeten worden metgaders de lxxv guldenen diemen schuldich is Achilles Spronckhoof by accoorde met hem ghemaect deur tinteresse vanden raetsheere Bultyn, emmers zoo verre als de voornoemde ommestellynghe zal connen bestrcken ende indien de voornoemde somme van jxxv pond tournois niet opghebrocht en moet zyn ofte ghevonden wert op anderen voet – zullen de pennynghen gheemployeert zyn in ander nootzakelykheden vander stede.

24 september 1613 – Lening aan de stad kan niet terug betaald worden - Resoluties – SAP 469

Ter vergaderinghe iteratyve vande voornomde wetten, raden ende notable ghehouden den xxiiijden der voorseide maent van septembre 1613

Es ghereseolveert dommestellynghe gheconsenteert ter voorgaende vergaderinghe vande zelve collegien te doene ene inne te doen commen metten eersten tot betaelynghe van de lasten voorseit.

Item alzo Meester Jan de Ruelles als machtich over de wedewe Claude de Bers, heeft ghedaen arresteren binnen Ypre, **Andries Rebault** omme betalynghe vande verlopen van eene rente van xvij ponden grooten by jare – den epnnynck xvj – har comepterend ten laste vande stede – metghaders bezet ende hypotheque voort captiael vande zelve rente, ofte by faulte vanden zelve bezette oplech ende remboursement van dien es gheresolveert ende goet ghevonden te zenden ghedeputeerde byden voornoemde Ruelles

Ende an hem te believe – ist doenelick – dat hy hem contentere met rentebriefven ten laste vande generelitet vanden stede ende jurisdictie ende de particuliere persoonen daerinne belast zynde, bleifve daermede te ontlasten ende ten zelve fyne te solliciteren octroy van haere majesteit hoocheden, daertoe dienende

SAP 396 - Folio 117

Jacques Melis heeft schulden bij een zekere Cornelis van Marque en Anthoine Galle woonende tanderkercke - spruytende van coope ende leverynghe van sucroen.

Michiel Charlottes heeft schulen bij Clais Devos sprutende van coope ende leverynghe van byen Frans Rovan heeft schulden by Maillaert vander Muelene van rest van coope ende leverynghe van een bruyen bayde merrie

8 oktober 1613 – Jaargetijde van Frans Senechal in de kapel van de grauwe zusters – Renten SAP 396

Frans Pierens ende Janneken zyne huysvrauwe ten naervolghende zaken byden zelve haren man thaeren dancke gheauthoriseert

Comparerende in persone hebben ghecedeert, opghedregghen en ghetransporteert zoo zy doen by desen, in handen van meester Matheus Lottin, ten desen present ende accepterende – ten proffyte, oorboire ende behouwe vande **moedere religieusen ende convent vande grauwe zusters vander ordre van Ste. Franchois** neffens St. Janskercke deser stede eene erfvelicke losrente van vier en twyntich ponden parisis by jare de transportant ten ghesuccedeert by den overlyden van Christyne vande Goosteene laetst overleden huysvrauwe van Jan de Schottere, moeder van voornomde Janneken

bezet op twee ghemeten landts inden Eeckhouck onder hommehof ende meerschlandt metghaders drie ghemeten ende half zaylant inden Hamhouck

al volghende letteren van constitutie sprekende en proffyte van **Toussain Deveren** ende laste van **Eloy moreel ende Willemyne** zijne huysvrauwe in daten vanden xxvj april xvc lxxviiij gheteekent opden ploy J. Mazeman –

dies breeder ghewaghende byden voornoemde Deveren

daernaer ghetransporteert ten proffyte van **Christpiaen Stassen** op den xxiiij de september xvc lxxviiij ende by **Pieter Aelst** aeldynck vnde zelve Stassen ten proffyte van **Jan de Schottere** opden vijste july 1611

al volghende de zelve transporten deur de voorseide brief ven originele ghereghelt ende ghetransfixeert metten proffyte vanden loopenden jaere dat vallen zal den xxvj ste april xvjc veerthiene naestcommende

ende dat voor de somme van tweendertich ponden grooten by de trasportanten thaerlieden contentemente ontfaen, commende by donnatievan **meester Frans Senechal**, bacelier inde godtheit, **priestere ende pastor vande kercke van onse lieve vrouwe** binnen deser stede by hem ut pure devotie, charitate ende ionste de voornoemde moeder religieusen ende convent ghedaen

met expressen laste ende conditie dat de moeder ende religieusen vanden zelve convente ghehouden werden metten jaerelicschen incommen vande zelve rente te doen doene ende celebreren in haerlieden capelle up alle sondaghen vnden jare **eene lesende messe** ten gheriefve vande zelve moeder ende religieusen

ende zoo verre als dezelve rente quame ghelost te zyne, zullen de zelve moeder ende religieusen ghehouden zyn de capitale pennynghen van diere zoo dickmael als die opgheleit ende ghelost werden bestellen ende remployeren in coope van andere ghelycken rente ofte gront van erfve omme metten incommen van dien de voorseide fondatie te onderhouden – continuelick ende zonder interruptie

belastende daarmede de voornoemde moeder ende religieusen metgaders haerlieden naercommers ten eeuwichheit

van welcke voornomde rente de voornoemde transportanten ghemaect hebben ende doen maecken by desen de voornomde moeder religieusen ende convent vrye aucteuren omme dezelve te innen ende ontfanghen als haerlieden ende propre goet voor haerlieden ende haerlieden naercommers

Actum present Nicolaes Babelaere ende Jan Mazeman, schepenen

desen viijde october xvjc derthiene

13 oktober 1613 – Verkoop van hommel en 't vuerhaentje – Rente SAP 396
--

Comparerende in persone **Jehan du Mailly**,
verkennende ende belydende wel ende deuchdelick schuldich te zyne
Toussain Lucas, ten desen present ende accepterende
de somme van tweeentzestich ponden thien schelle parisis
spruytende van coope ende leveringhe van een half duust ponden hoppe
by den voornoemde debiteur ontfaien te zynen contentemente
te xij pond x schell thondert,
belovende de zelve somme te betalen te lichtmisse zesthienhondert ende veerthiene,
ende omme den voornoemde Trucham danof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende
verzekeren
zoo heeft den voornoemde Jehan daerinne specialick verbonden ende verobligiert
zoo hij doet by desen,
een zijn huusken hem vutgonnen te maken,
zoot gestaen ende ghelegghen es ende wezen zal inde Noortstraete deser stede,
staende op de gront by hem in pachte ghenomen jeghens **Guillaume Houzdau**
jeghens **vuer thaentjen**
omme by faulte ende ghebrecke van betalynghe van de voorseyde somme ten voorseyde
daghe de zelve daeranne te verhaelen ende recouvreren al volghende de costume deser stede
in ghelycken gheuseert,
actum preseent Nicolais Babelaere ende Jan Mazeman, schepenen
opden xiiij den octobre xvjc derthiene

18 oktober 1613 – Vernieuwing van het magistraat - SAP 435 - folio 28

De wet der stede van Poperynghe vernieuwt by mijn heere Guillaumes de Loemele - abt van
St. Bertins - heere deser stde upden xvij van octobris 1613

Burchmeester van de commune - Andreis Makeblyde
Burchmeester vande wet - Guillaumes Floor
Schepenen = Jan de Schottere - Jacob Roelens - Andries Rebault - Jan Denys - Jan Wyts -
Dieryck Spetenbroot - Jan Bouve - Jacob Verslype -
Jan Maerten - Jaecques Caurart
Tresorier = Jan Fossart

Raden deser stede vernieuwt ende ghecooren by myn heeren burghmeesters ende schepenen
upden xix octobris xvj derthiene
Tresorier = Jan vanderFosse
Pieter vanden Peerebome - Guillaumes Rourvroye - Jan Fobert - Cornelis Pierens - Francois
Diedeman - Nicolais Babelare - Jan Makeblyde - Gillis de Roode -
Chrispiaen Mannen - Jan Mazeman - Loys vanden Goosteene

Quartieren vande berecht ghevallen by loote ten zelve daghe

1° - Jan de Schottere - Jan Wyts - Jacob Verslype
2° - Guillaumes Floor - Andries Rebalt - Jan maerten
3° - Jacob Roelens - Dieryck Spetebroot - Jan Bouve

4° - Andries Makeblyde - Jan Denys - Jaecques Caura

Refectiemeesters ghecooren ende ghedenomeert by wetten ene raden den xxix octobris xvj xj
Andries Rebault - schepene
Gillis Deroode - raedt
controlleur- Nicolais Babelaere

Gillis de Roode ende Frans Diedeman - refectiemeesters vanden voorgaende jaeren zyn
ghetaxceert by wetten ende raeden over haerlieden gaige ordinaire
tsamen xxiiij pond parisis
Item ter cause vande lastighe wercken ten zelve jaere voor salaris lxxij pond parisis - makende
tsamen iiiijxx xvj pond parisis

Guillaume Floor contrerolleur vanden voorleden jaere es ghetaxceert - xxiiij pond parisis
Nicolais Babelare ter cause van tpreteren ende gaugieren vande wynen ghedeurende den tyt
van de voorleden jare es ghetaxceert xij pond parisis
actum als boven

Notabelen deser stede ghecooren ende ghedenomeert by burghmeesters ende schepenen ten
voorseide daghe -
Andries Makeblyde, burghmeester vande commune - Nicolais vander Doene - Frans de Vos -
Frans de Schottere - Pieter van Dale - Jaecques Wyts - Ghelein van Elstlande -
Jan Folcke d'oude - Frans Golcke - Jan Bollaert - Jaecques Melis - Maillaert vande Goosteene
- Ghilein Diedeman - Chrispiaen Moenart - Frans van Beveren - Jan Berteloot -
Jan Quetstroy - Jacob DeBerch - Frans Pierens - Frans Hancs - Boudwyn Beuten de jonghere
- Jan van Damme -drapier - Jan Jacobbsone - Jan van Heede, drapier

Verpachtynghe vande stederechte vande calcyde, ghebranden wyn, azyn ende seysere,
wettelick ghedaen upden xxiiij octobre 1613 voor den tyt van een jare innegaende Sint
Luxdaghe int zelve jaer
Den pacht vande calcyde es naer instellynghe ende diversche verhooghynghen ghebleven up
Pieter van Stavele voor de somme van xxv pond
Folio 30
Den pacht vanden ghebranden wyn es ghebleven up Andries Rebault voor Liiij pond parisis
Den pacht vande assyse upde assyse upden azyn es ghebleven up Jan Jacobssone voor de
somme van Lij pond
Den pacht vande assyse upt seysere , meeyken ende clarette es ghebleven up ... niet ingevuld
....Niet verpacht

21 oktober 1613 – Huis op de Overdam – Halmen

Eerst ten halmdaeghe xxj octobris 1613 present Rebault, Wyts, Spetebroot ende Jan maerten,
schepenen
Pieter Aelst heift ghecocht jeghens Jan de Schotter met adeu, wille ende aggreatie van
Franchoy's Pieren, zynen schoonzoone, ende van Jaeneken desselvs Franchois huusvrauwe by
relatie ghedaen van wegghen Spetebroot ende Jan Maerten, schepenen,

Eerst de helft vanden huuse ende ghelyck deel vander erfve aldaer Jacques Plessy jeghenwoordelick woont opden Overdam tzelve ligghende ghemeene ende onverdeelt met de aeldynghen van j

Jan van Waterleet, welcke partijen van huus ende erfve den voornoemde Schottere ghecocht heift jeghens Jacques Plessy in huwelick begrepen hebbende de wedewe vanden voornoemde Waterleet,

Item noch tvjde van dander helft van huus ende erfve voorschreven byden zelven Schottere ghecocht jeghens **Christiaen van Waterleet**, de zelve erfve commende int – tgheheele metten voorhoofde op den voorschreven Overdam, achterwaert totter erfve van Franchoy van Hille, de noortzyde thuus ende erfve van Pieter de Dammere – de zuutzyde derfve vande wedewe hoirs ende aeldynghen van Jacques Muelenaere – groot de gheheele erfve lij roeden ende tzelve ghelast met de helft van v schele ende de helft van vijf cappoenen tsjaers anden heere dachterstellen te purgieren byden vercoop

Tem noch belast de zelve gheheele erfve met twaelf pont parisis tsjaers losrente ten proffytte van Joos

Dachterstellen inschelycx te purgieren byden vercooper tot date deser

Vorts zuuver ghoedt ende dit al omme ij schele parisis te godtspennynck ende van principaelen coope voor de somme ende ten advenante van hondert ende vier ponden grooten tghehele huus enede erfve ende dit boven tcapitaal vande voroseide lasten van wlecken coop den vercooper hem midts desen kendt vanden cooper vuldaen te zyne, nemaer also den voroschreven Franschoys Pieren cvausi uxoris enichpart ende deel competeerde idne voorseide partye van huus ende erfve tzelve hem toeghevallen by deeloote int tverscheden ene partagieren vande goede vande sterfhuuse tusschen de vercooper ende zyne kynderen – zo ist dat de voornoemde Pieren hem vande zelve successie ontmaeckt ende renunchiert overlaetende tzelve zyn endeel in eyghendomme ende proprieteyt anden voorsiede Pieter Aelst nu ende ter eeuwecheyt voor hem zijne hoirs ende naercommers Aldus wettelick ghepasseert op den xxjste october 1613 voorschreven

21 oktober 1613 – Keete in de Papelanghemeers – Halmen
--

Ten selven halmdaeghe heift **Franchoy Pieren** ghecocht

jeghens **Jan de Schottere** zyn schoonvader **eene nieuwe ghetimmerde keete**

met alle zyne comoditeyten ende toebehoorten, als naerst vuerstede – mortelvast, haghelvast ende cavelast

metghaders xv roeden lants dar mede ghaende onder ende voor de zelve keete ligghende inden **Eeckhouck opde Papelanghe Mersch**

van oosten Andries Makeblyde ende vorts ande landen vanden cooper

ende dit voor de somme ende prys –

eerst voor de xv roeden lants twee dobbel ducaeten

ende gherekende de werde vande voorseide keete met zyn toebehoorten zal hy cooper tzelve betaelen ten zulcken pryse als de zelve werdich bevonden es gheweist by de lyeden ten voorseide sterfhuuse die es gheconditioneert

overmidts den vercooper omtrent de zelve keete in proprieteyt heift een ghemet hommelhof, dat den zelven vercooper ofte den ghonnen, die naer hem zoude moghen toecommen ende succederen dat zy zullen moghen jaerlicx alle de groene hommele opde zelve partye ghegroeyt zullen vermoghen te drooghen inde zelve keete zonder recongnissance oock mede heben vrye lydynghe nede passaeige voor de zelve keete omme tot tlant vanden vercooper te gheraeken ter eeweheyt

Aldus wettelick ghepasseert opden voorschreven xxjste october 1613

Mahieu Maerten, herberghier ter Groote Eecke

heeft vermaect ende gheacordeert met burghemeesters ende schepenen deser stede vanden stederechte ende assysen

zoo ordinaire als extraordinaire

van alle de wijnen ende bieren,

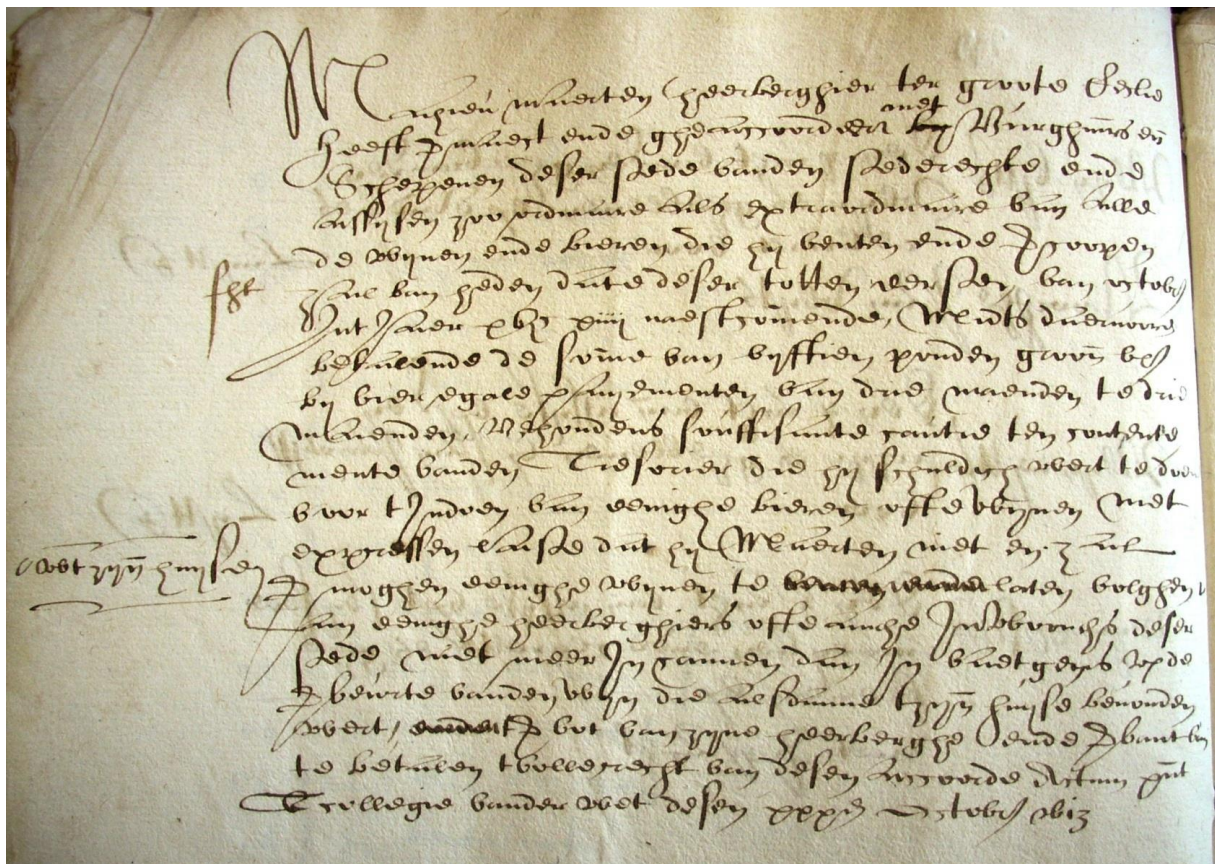
die hij venten ende vercoopen sal van heden, date desen totten eersten,

van october int jaer xic xiiij naestcommende,

midts daervoren betaelende de somme van vyftien ponden grooten vlams

bij vier egale paeyementen, van drie maenden te drie maenden,

behoudens souffisante cautie ten

Ten contentemente vanden tesorier die hij schuldich wert te doen voor tindoan van eenighe bieren ofte wijnen, met expressen laste dat hij Maerten niet en zal moghen eenighe wijnen te kannen laten, volghende van eenighe herberghier ofte andere inwonders deser stede niet mere in kannen dan in vaetgens, op de verberute vanden wijn die zo binnen tsijnen huysse bevonden wert, 't verbot van sijne heerberghe ende verbant van te betaelen tvolle recht van desen accoorde

Actum present tcollege vanden wet

Desen xxxde october 1613

Gheconsenteert **Jan Rousseau ende Marie de Fontaine** zyne huysvrouw

te woonen binnen deser jurisdictie
te naerdien ghebleken was van haerlieden comported by attestatie vander pastor van
reneghelst metgaders vanden baillui van heerliche vanden Zantberghe inde zelve prochie
plaetse van haerlieden laetste residentie
actum in camere desen vde november 1613

12 november 1613 – Huishuur en pacht - SAP 396 - Folio 120

Comparerende in persone **Renault de Rencourt** den welcken kendt wel ende deuchdelick
schuldich te zyne an **Mahieu Boone** zynen huysmeester -
ten desen present ende accepterende de somme van achtentwytnich ponden grooten vlaemsch
- procederende van huysheure ende landspacht tlaetste jaer ghevallen xvjc twaelfve by slote
van onderrekenynghe ende liquidatie met anderen ghedaen -
belovende de zelve somme te betaelen ten wille ende gheliefste vande voornoemde Boone -
verbyndende daerinne zyn persoons ende alle zyne goedynghen –
present ende toecommende - gheene ghezondert nocte ghereserveert ende by speciale een
bayde merrie - twee coeyen - d'eene brunne ende dander een brunne reghelde - twee
jaerlynck calvers danof teen es zwert reghelt ende tander zwert blaert -
zyn vruuchten inde scheure - terwe ende ander metgaders alle zyn ander cathelen ende
huyscatheel -
verbynendende voorts voor de toecommende pacht ende jaerschare alle zyn groene terwe -
besayt ende nocte te besayen metgaeders de gonne die hy vande toecommende haflmaerte
zoude moghen besayen –
omme by faulte vvan betaelinghe vande voorschreven somme van xxviij pond grooten als
vande toecommende jaren de zelve upde verbonden goedynghen te verhaelen ende
recouvreren al volghende de costume deser stede in ghelycken gheuseert
Actum present Andries Rebault ende Jan Wyts schepneen den xij novembris 1613

14 november 1613 – De registers van de abdij – Renten – SAP 396

Nicolais Tlam in huwelicke hebbende de dochtere van meester **Jan Beyens** voorgaende
ontfanghere vande heerelicke ende erfvelicke renten competerende den abt, religieusen ende
convent van Ste. Bertens
ter cause van haerlieden stede ende hellrickhede van Poperynghe –
heeft heden date deser overghegheven an sire heere ende vader in Gode sieur Guillaume
Delhomele, abt vanden zelve convente ter presentie van sieur Franchoy de Persinville –
proost deser stede ende sieur Frans Hirschoulcx, regent van tcollegie van Ste. Bertins binnen
Ste. Omaers – beede religieusen vanden selve convente de naervolghende registers ende
bewysen.
Eerst eene rekenynghe byden voorseide Beyens ghedaen inhoudende lysten, canten ende
aboutten vanden landen inde zelve **heerlicke renten** belast zynde ende dat vande jaren xvc
ende lxxv tot ende metten jare xvc tweenentachtich exclus ghedaen ende ende ghepasseert
den xxvste febuari xvc iiij xxjx tich gheteeckent J. Beyens inhoudende hondert ende
drientachtentich bladeren.
Item een rekenynghe ghedaen by Adriaen Makeblyde eertyden ontfangher vande zelve
heerlicke renten vanden jare ghevallen St. Jansmesse 1556 inhoudende eenenvyftich bladeren.
Item diversche koyeren inhoudende de grootte vande partijen van lande belast met de
voornoemde heerelicke renten.

Item een register inhoudende de partijen van **elstelanden** toebehoorende den voornoemde heere in zyne voorseide heerlicheide met lysten, canten ende aboutten, vernieut int jaer xvc lxxiiij gheschreven in parchemyne ende gheteckent P. Makeblyde.

Iem een ander register gheschreven in parchemyne inhoudende notitie vande zelve **elstlanden** vernieut in september vanden jare xvc xxv ongheteckent.

Belovende toedien den voornomden Nicolais Tlam zoo verre hy hem naer eenighe andere bewysen ende documenten kende recouvreren rakende den voorseide ontfanck ende entremyse de zelve ghetrauwelicken an mynen voornoemde heere over te gheven zonder eenighe fraulde ofte arghelist –

zoo hy oock belooft over te leveren an mynen voornoemde heere ofte zyne ghecommitteerde alzulcke andere bewysen ende notitien rakende den hondersten ende vyfsten pennynghen ghepracticqueert voor de ruyne deser stede by hem Tlam ten sterfhuyse vanden voornomden Beyens bevonden,

omme by mynen voornomden heere daerute te doen extraheren zulcx als zijn goet dyncken zal de welcke den voornoemde Tlam gherestitueert werden als hy die van doenen zal hebben – bovendien heeft den voornomden Tlam belooft ende hem verbonden,

zoo hy doet by desen ut te legghen ende meten alle de partijen van elste ghementioneert byde voorschreven registers

telckens als die ghehauwen ende ontbloot werden,

dies verzocht zynde end dannof te leveren, behoorelick bewys met lysten, canten ende abouten, onder zyn handteecken

ende dat zonder eenigh salaris dan alleenelick de montcost –

waermede ghequeten zyn alle voorder pretensien die mynen voornomden sieur heere van Ste. Bertins ende den voornomde Tlam den eenen den anderen, ende elckanderen, weten te heesche totten daghe van heden,

rakende tsterfhuys vanden voornomden meester Jan Beyens

dies zal den voornomden heere hem Tlam volghende ende betalen de somem van vyfenttwyntich ponden grooten vlaemsch eens, emmers hem ghelycke somme laeten valideren tot goeden bevynde van zulcx als hy in zyn particulier den voornomden heere schuldich ende ten achteren es

Aldus ghedaen ende ghepasseert **inde prostie** der voornomde stede – present Andries Makeblyde, burghmeester vande commune ende Andries Rebault, s chepnen

Den xiiijde november xvjc derthiene

15 november 1613 – Verpachting Vestjens – subalterne wetten

Verpachtinghe vanden nedersten overdraghe deser stede gheenaempt **Vestgens** overdrach metten huysynghe scheure stallynghen landen ende houvers daermede gaende als van ouden tijden

metgaders de proffytten baten ende emolumenten danof dependerende,

ghedaen present burghmeesters ende schepenen der zelve stede **den xvden novembrer xvjc derthien** op de naervolghende conditien ende dat voor den tyt van zeven jaeren inne gaende te baefmesse xvic veerthiene.

Item eersten wiert den pachtere schuldich ende ghehouden **de schippers ende cooplieden wel ende ghetrauwelick te dienen** int op wynden ende schieten van haerlieden schepen tallen tyden dies verzocht zynde voordien ordinairen ende ghecostumeerden loon

Item sal den zelven pachtere overnemen by pryssie alle **het draeyende werck met de reep** ofte reepen dienende ten voorseyde overdrache ende al tzelve ten expireren van zynen pacht over te leveren by ghelycke prisie, bate heffende ende schade betalende

Toedien wert den zelve pachter oock ghehouden **de speye wel te bewaeren** ende gade te slaen ende de speydeuren in tyden ende wylen te trecken ende openen tallen tijden alst van noode wesen zal, omme de zelve speye dienende tot den voorseyde overdraghe metgaders tzelve overdrach houvers ende jeghenlanders te preserveren van schade, by pene van by hem te verhalen ende recouvreren, al zulcke schade grief ende interest dies deur zyne onachtsaemheyte ende negligentie zoude moghen ghecauseert zyn.

Item wert ghehouden **t'onderhouden tzyn kosten de houvers** vanden overdraghe tot de voornoemde speye

Boven dien wert den zelve pachtere ghehouden **de voorseyde edificien te onderhouden** tzyne kosten van veusten, staken ende placken, ende toedien tselve te doen verdecken op de zelve edificien een hondert gley *'t sjaars* – groot vij palmen beneven de latten, wissen den banderoen daertoe van noode al zonder afslach van pachte.

Voor al twelcke den zelve pachtere ghehouden wert te **stellen goeden ende reseanten zekere** metgaders oock voor de jaerelicksche prestatie vanden zelve pacht ten contentemente van wetten

Innigestelt by **Gillis Verschaeve** xvi pond ten tafel ende van principale heure op achte ponden grooten by jaere ende naer diversche verhooghinghe ghebleven by **Jacob Plucquet** voor achthien ponden parisis ter tafele, ende van principale heure

Ijc xxij pond parisis by jaere

Aldus ghedaen ende verpacht ten daghe ende presentie als boven .

Jacob Plucquet in persooone heeft beloofd ende hem verobligeert zoo hij doet by desen de jaerelicksche prestatie van desen pacht te betalen ende furnieren voor 't incomen van elcken jaere, ende dat tot breedden verzekerthede vande stede

Augustyn Baert comparerende in persooone hem stelt constituele boorghe ende principale metsgaders vooral de conditien vande welke pacht daerby ghenanneert met belooft van indemniteit naer style ende voeghen zijnde zelve principale ende boorghe ende elck zonderlynghe thaerlieden versoucke daer inne ghecompareert ter heeren executie

Actum den xvi de meye 1619 present

Andries Makeblyde burghmeester ende Jan Wyts schepene

18 november 1613 – De familie Beeke verkoopt zijn bezittingen in de streek – Halmen – folio 192 verso

Ten halmdaeghe present Guillaume Floor, burchmeester, Jan de Schottere, Rebault, Denys, Wyts, Slype ende Bouve, schepenen xvij november 1613

Copmpareerde voor burchmeesters ende schepenen ten onderschreven daeghe Jacob Braems in persooone als in huwelick begrepen hebrende de dochter van wylen Frederyck Beeke, ghefondeert by letteren van procuratie, inhoudende specialiteyt vane vercoopynghe vande naervolghende partijen van erven ende catheylen hem verleent van weghen Rachael, wedewe vanden voorseyde Frederyck zijne schoonmoeder,

Item over Pieter Beeke als executeur vanden testamente ende vuters'en wille vanden zelve Frederyck ende wettelicke momboors, van desselve Frederick, achterghelaeten kynderen gheprocrert byde voorseyde Rachael

Te weeten Daniel Beeke,

Item Stuart Bauman nde Rachaele Beeke zijne huusvrauwe

Item Susanne Beeke, beide dochters vande voorseide Frederyck al tzaemen zyne hoirs ende erfghenaemen blyckende by procuratie speciaele ende irrevocable met clausule van substitutie ghepasseert voor Thomas Thurston ende Johannes Cope, baillius ende oudtste overste der stede van **Clocester in conynckryck van Enghelant** in daete vanden vjde octobris 1613 - ghezeghelt met eenen zeghel in roeden wasse ende ghetekent Barker, ten passeren van desen ghesien verkennende de voorschreven comparant in zyne qualiteyt wel ende deugdelick vercocht te hebben an sieur Symoen de Huevele, coopman woonende tot Andwerpen – de naervolghende partyen ende parcheelen van lande, erfve ende catheylen ligghende onder diverssche jurisdicties ende heerlicheeden dannoff den juge onde de welcke eeneghe landen ghestaen ende gheleghen de kennesse van erv'en ende onterfven toestaet ende nochtans al ten deesen contracte gheinserreert, vutedien dat maer eenen coop es ende voor alzulcke somme ende conditien al cooper ende vercooper met anderen vereenst ende veraccordeert zyn dannoff den teneur hier naer volcht

Eerst de nombre vande landen gheleeghen odner dese jurisidctie van Poperynghe

Te weeten eene behuysde hofseede met alle de groene ende drooghe catheylen dar op staende – mortelvast, naghelvast ende cavelvast – lighende binnen Poperynghe voorsied in Ste. Jans prochie inden Oosthouck, jeghenwoordelick bewoont ende ghebruuckt by Pieter de Puudt, groot onder bomgaerd, mersch ende zaeylant xxxij ghemeten een lynde ende xliij roeden volghende de lantmaete

Eerst den opwal daer de huusynghen op staen met de walgracht, synghele, booghareden met een zaeystick ende een ghestick bezuuden daer an streckende al gheleeghen van zuuden happdende jeghens lant vnde kynderen Augustyn Bergof ende vorts jeghens de hofsteede van joc. Chaerles de Hertoghe, bewoont by Franchois Galloys, den dilt ghaet metter zelve joc. Chaerles hofsteede, vut cause dattet leen es, ende vorts van zuuden jeghens tnaervolghende – van westen jeghens tlant vanden disch van Ste. Jans te Poperynghe ende tnaervolghende van noorden happende jeghens tnaervolghende ende tlant van Clays Babelaere cause suis van oosten hap'ende ende schietende met eenen stert oost tot op ghescheedt vande cuere van Elverdynghe – groot int gheheele elf ghemeeten ende lvij roeden

2 - Item beoost van dar een hapstick metghaeters benoorde ntenat int jste rtikel –toothende op ghescheedt vande cuere van Elverdinghe – van noorden ende westen tnaervolghende – groot iij ghemeten ende xx roeden

3 - Item tn noortwesthouck dar an een partye hommlehof streck'ende oost ende west metter noortzyde jeghens een dreve – doorne haeghe hiermede ghemeeten, toothende tnaervolghende – twesthede Clays Babelaere cum suis – de zuutzyde tvoorschreven lant int tjste artickel dit es ghecocht jeghens joos van Larem groot vyf lynden ende lxxix roeden

4 – Item bezuuden tlant int tjste artickel ende bewesten de hofsteede van joncker Vhaerles de hertoghe dar Franchois Galloys op wont, vier reken ofte partijen an anderen streckende van oosten de hofstede vanden voornoemde joncker Charles, den dilt vry ghelaeten met de hofstede vanden voorseide hertoghe ghemeten tot half tlacxken van westen de weduwe Andries de Nuwelaere groot de zelve vier partijen vij ghemeten ende twaelf roeden

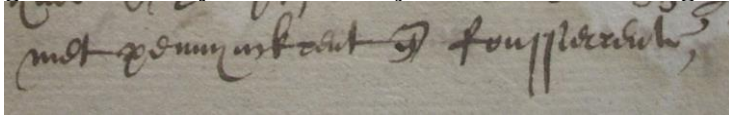
5 – Item noortwest van daer eene partye ghenaempt **de Stalenmanbout** – de noortzyde Clays Babelaere cum suis twestheden de haeghe zonder opde noortwesthoucke hier mede ghaende, de zuutzyde tlant vnden disch van St. Jans te Poperinghe – groot zeven lynen xlij roeden

6 – Item west vanden voorseide twee reken an anderen, met tmarachten ten noorhede streckene metter oostzyde jeghens tlant van Maillaert Pieren – de haeghe hier mede ghaende - tzuuthende den meirsch vanden voorseide babelare cum suis – de westzyde de zelve Babelaere ende Maillart Pieren – tnoorthende de dreve ende thelstjen hiermede ghaende ende tnaervolghende groot twee ghemeten

7 – Item ten noortwesthouck an tvoorseide lant een partye ghenaempt **den Appellynte** – de dreve de zuutzyde tlant van Maillaert Pieren – toothende tlant vanden voornoemde

Babelaere – groot drye ghemeten ende iiij xx ij roeden tzelve ghelast met ij schele vj deniers parsiis tsjaers de kerck van Ste. Bertens verachttert xxxvj jaeren tbamesse 1613

8 – Item het esschestuck benoorden ande voroseide iij ghemeten ende iiijxx roeden streckende metten westhende an tlant vande kynderen Augustyn Bergof - twesthende de voorseide vijf lynden ende lxxxix roeden – de nootzyde jeghens de dreve ghemeeten twee voeten ertboort – groot iver lynden ende lj roeden, alle welcke partijen van lande beloopden alsvooren xxxij ghemeten een lynde ende xliij roeden dannoof eeneghe parcheelen belast zyn met

pennynckrente ende roufsterrente, vutbrynghe tzaemen boven de ordinarie lanschult omtrent de xxv schele ix deniers parsiis by jaere meghaders twee bunderen havereende xvj deneirs parisis tsjaers over trecht van banwerck ten proffytte vanden heere van Poperynghe

Toedien met disscherentjens ende kerckelicke rentjens ten proffytte vande disch ende keercke van St. bertens binnen de voorseide stede van Poperynghe, dannoff tcapitael ten advenant vanden pennynck sstich zal den cooper calyderen in zyne betalyne midtz tzelve last vervzweghen es ghewist int t'accorderen van desen coop noch daer en boven ghelast met twaelf pond parsiis tjsers losrente den pennynck xvj ande kercke van onse vrouwen te poperynghe voorseit welcke rente es ten laste vanden coopere, nemaer moet den vercooper dachterstellen van dien zuuveren totten daegh van dese passeynghen

De voorschreven hofstede met de landen ghelast met twee jaeren huere an Pieter de Puudt voor vichtich pnde ngroten tsjaers zuuwer ghelt boven de heerlicke rentjens daer vute ghaende, volghende de pachtbrief naerden welcken de cooper hem zal moeten regulieren Is voorts gheconditionneert indien de voorschreven landen ende inschelycx dander hier ner volghende liggehnde onder ander heerlicheden behvonden waeren in ander lasten ghechergiert dan hier vooren ofte naer ghezeyt es ofte indien den cooper trouble ghedaen waere jeghens de possessie in zulcken ghevalen belooft denvercooper den cooper te garanderen costeloos ende schadeloos te indempneren jeghens eenen ighelicken end evoor alle jugen ende wetten daert behooren zal dies verzocht zijnde

Na deze opsomming vande landen in de Oosthoek van Poperinghe volgen de landen gelegen in Woesten en in West-Vleteren – wat er allemaal op wijst dat de familie Beeke die van hier naar Engeland vertrokken was, heel wat gronden bezat in deze streek en zeker mag gerekend worden tot de begoeden.

20 november 1613 – Toekomst verzekerd - SAP 396 - Folio 123

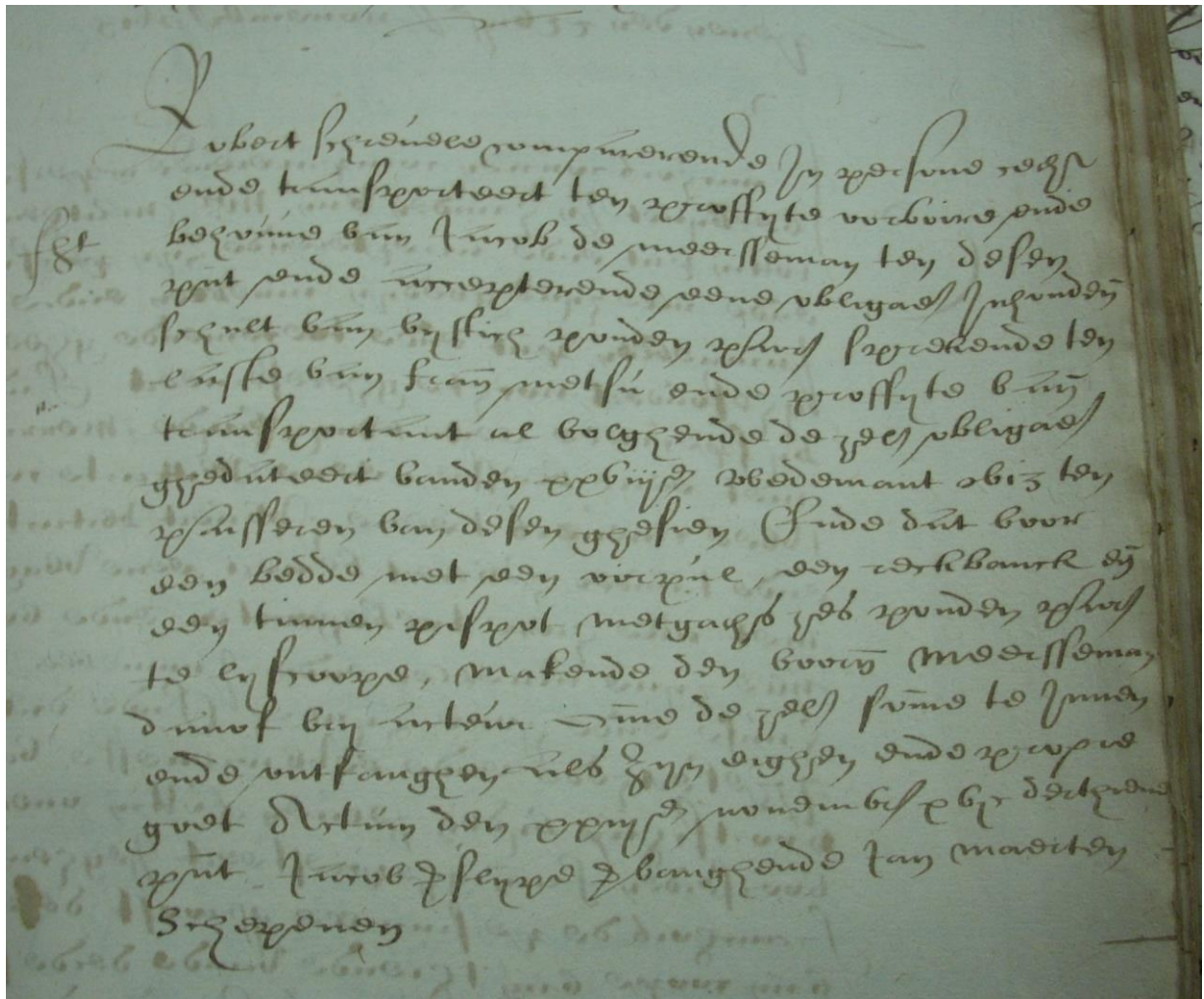
Jooris de Grave ende Pirone Cocquette zyne huysvrauwe – comparerende in persone ende hebben verkend ende beleden dat zy omme redenen hemlieden moverende ende omme beter ghedaen dan ghelaten - ghejoont - ghecedeert ende upghedregghen hebben by vorme van pure ghifte ende donnatie inter vivos - zoo zy doen by desen - ten proffytte behouwe ende eighendomme van **Jaecques Porcque** ghetrauwet hebbene **Mayken** de dochtere vande voornoemde comparanten metgaders van Margriete de onghehuywde dochtere van de zelve comparanten – ten desen present ende accepterende - alle haere vruchten - tzy coorne - boonen ende andere opghedaen ten ougste laetsleeden - wesende jeghenwoordelick ghetast in haerlieden scheure - metgaders alle mueblen ende cathelen thaerlieden huysen ende hove zynde - ende toedien drie haerlieden coyen - een jaerlynck calf ende een verken -

omme by haerlieden voornoemde kyndren al tzelve te gebruycken van nu voort ende danof te disponeren alst van haerlieden eighen ende propre goet -
met expresse conditie ende belooft ghedaen by den voornoemde Jaecques Porcque zyne huysvrauwe ende hemlieden voornoemde zuster -
dat zy heurlieden voornoemde vader ende moeder zullen onderhouden ende voorsien van alle haerlieden nootzakelicheden - zoo van leeftocht als van clederen naer haerlieden conditie ende qualiteit - haerlieden leven ghedeurende
Actum present Guillaumes Floor - vervanghende Andries Makeblyde burghmeesters den xxste novembris xvjc derthiene

20 november 1613 – Jane de Ruelles heeft pachtschulden - SAP 396 - Folio 123 verso
--

Jane de Ruelles - de huysvrauwe van **Loys Dambre** - gheadsistert met **meester Gheraerd Baervoet** - in desen haeren bystaenden man in de abstentie vanden voornomden Loys – de comparante verlaten ende ghebabandonneert hebbende -
kend ende belyt wel ende deuchdelick schuldich te zyne **Cornelis Pierens** ten desen present ende accepterende -
de somme van drienveertich ponden zestien schellynghen acht penninghen grooten vlaemsch van landspachte -
te weten zestien ponden zestien schellynghen acht pennynghen grooten - reste vanden jaere ghevallen te bamesse xvjc twaelfve ende tsurplus vanden jaere ghevallen te baefmesse xvjc derthiene laetstleden -
belovende de zelve somme te betaelen ter half maerte naestcommende ende omme de voornoemde Pierens danof wel ende ghetrauwelick te bewaren ende verzekeren –
zoo heeft de voornoemde Jane daerinne by vorme van specialen zekere verbonden ende verobligiert - zoo zy doet by desen –
eene bruynbayde merrie - twee coebeesten - eene root van haire met een wit hooft ende dander bruyn met een wit hooft - eene veerste wtbyrnghende twee jaeren - twee drynckelynghen -
Item twee duusent schoven taerwe ofte deerontrent metgaders alle de havere - boonen - cruyt ende hoy wesende jeghenwoordelick in haere scheure -
twee waghnen - eene zoole ende waeghenharnasch daertoe dienende
Item vier ghemeten groene coorne ghezayen inde landen vanden voornoemde Pierens metgaders al het huyscatheel ende mueblen tharen huyse zynde -
omme by faulte van betalynghe ten daghe voorseid –
de voorseide somme daeranne te verhalen ende recouvreren naer de costume deser stede in ghelycke gheuseert -
Actum present Andries Rebault vervanghende Jan Denys - schepenen - den xx novembris xvjc derthiene

23 november 1613 – Een obligatie verkocht – Renten – SAP
--

Robert Schevele comparerende in persone zecht ende transporteert ten proffyte, oorlbire ende behouue van Jacob de Meersseman ten desen present ende accepterende een obliatie inhoudende schult van vyftich ponden parisis sprekende ten laste van Frans Metsu ende proffyte vande transportant al volghende de zelve obligatie ghedateert vanden xxviii wedemaent 1613 ten passeren van desen ghesien ende dat voor **een bedde met een oorpul, een reckbanck ende een tinnen pispot**, metgaders zes ponden parisis te lfycoope, makende den voornoemde meersseman danof vry acteur omme de zelve somme te innen ende ontfanghen als zin eighen ende propre goet
Actum den xxiiij novembrer xvjc derthiene
Present Jacob Verslype, vervanghende Jan Maerten, schepenen

We hebben dit vooral aangehaald voor – een bedde met een oorpul – wat zoveel betekent als een bed met een oorkussen – een reckbank en een tinnen pispot.

Die tinnen pispot zal iedereen ook wel nog bekend voorkomen, maar die ‘reckbank’ deed ons toch even de oren spitsen. We gingen dan ook gaan kijken in het woordenboek van deken De Bo en die wist ons het volgende te vertellen.

REBBANK, m. Hetzelfde als Rechtbank, aanrechtbank, d. i. in de Woordenb. eene soort van keukentafel, lang en smal, van onderen met kastjes voorzien, waarop men de spijzen opdoet en gereedmaakt, fr. *dressoir*.

— Verders in 't algem., Eene dresse, spinde, schapraai, fr. *dépense, garde-manger, buffet*. Een lange smalle rebbank. Een rebbank in 't groen geverwd. Er stond een kruisbeeld op den rebbank. Brood en boter in den rebbank plaatsen. — Zie REBBOORD.

— Vierkantte kast met schuifladen, om lijnwaad, klederen, papieren, tafelservies, enz. in te sluiten, fr. *commode*. Eene groote of kieene rebbank. Een rebbank met vier schuifladen. Een rebbank met deuren, en eene schuifla van boven. De sleutels van den rebbank.

— In 't bez. Eene schapraai of ladekast die van den ouden tyd is, met snijwerk versierd en fraai bebeeldhouwd, fr. *bahut*. Een hefneober van rebbanken, van oude rebbanken. Ik kocht eenen rebbank van eene arme vrouw die hem gepotlood had gelijk hare stove.

27 november 1613 – De tiende vande splete van de Haghebaerthouck – Renten – SAP 396

Francois Covaen comparerende in persone verbyndt in handen van **meester Matheus Lottin** present ende accepterende

zyn persoons ende alle zyne goedynghen- mueblen ende inmueblen – present ende

toecommente – gheene ghesondert nochte ghrereserveert –

ende by speciale eene bruyen bayde merrie met eene blesse,

eene witricte coye, twee calvers, teene zwaert witricte ende tander zwaert blaert,

eene waghene met alle haere toebehoorten

ende voorts alle zyne mueblen ende inmueblen vande voortschap byden zelven Lottin over

den voorseiden Frans ghepresteert jeghens sire Franchois de Persinville, proost deser stede

van coope van thiende vande derde splete vanden Haghebaerthouck

ende dat vande ougst ende otnblootynghe vanden jare 1612 omme in tcas van beschuhede de zelve daeranne te verhalen ende recoueren al volghende de costume deser stede.

Actum present Jan Bouve, vervanghende jan Maerten, schepenen den xxviiij november 1613.

5 december 1613 – Jan Lebbe heeft hop gekocht - SAP 396 - folio 124 verso

Jan Lebbe filius Caerles belooft by desen te betaelen an **Maillaert Vermuelen** -

de somme van een hondert dertich ponden aprisis end dat in vuldoenynghe van zeker proces

gheintenteert by arreste tusschen den voornomden Vermuelen ende Jan Waels

danof den voornoemde Vermuelen dactie vercreghen heeft - daerby den zelve Vermuelen

ende Waels tendeeren ten fyne dat den voornomden Lebbe hemlieden zoude betalen de

somme van jc xxx pond parisis van coope van een duisent ponden hoppe byden zelven Lebbe ghecocht - by stellinghelde -

jeghens den voornoemde Vermuelen ende Waels –

welcke somme de voornoemde Lebbe ghehouden wert te betaelen anden voornomden

Vermeulen ten drye paymenten -

te weten vier ponden grooten ghereet - drie ponden grooten te kersmisse eerstcommende

emmers te nieuwdaghe daernaer onbegrepen ende tresterende binnen zes weken naer date

deser -

al op heerlicke executie ende zal den voornomde Lebbe ghehouden wesen te betalen ghereet alle de costen vanden processe -
hem verbyndende oock elck payment te betalen ten precysen valdaghe up de myze van xij pond parisis ten proffytte vande kercke van Sinte Bertins deser stede -
waervooren hem verkendt boorghe ende principael Jan de Mey -
in welcke schult den voornomden Lebbe ende zyne boorghe by ons s'heeren onderschreven ghecondemneert es ende condemnieren hem by desen
Actum present Jan de Schottere vervanghende Jacob Roelens schepenen -
den vden decembris 1613 -
onderteeckent by laste Jan lebbe ende Jan de Mey

9 december 1613 – Pieter vande Pereboome koopt de Yperstraetmuelenwal voor de abt – Halmen

Pieter vande Pereboome heift ghecocht jeghens **Franchoys Vlamynck** zo over hem zelven als machtich by procuratie speciale over Maycken Macyschael, zyne huusvrauwe – de zelve procuratie ghepasseert voor voocht, schepenen ende raedt der stede van ypre i ndate vanden xvij december xvjc elfve, ghezeghelt metten zeghel der voochden der zelve stede ende opden ploy ghetekent Kerkchoove,

Item jeghens **Kathelyne filia Lyoen Vlamynck** gheassisteert met Franchoys de Vos haer brootvader

Te weeten de drye deelen van vieren ende helft vanden **Ypertstraete muelenwal** daer eertyden den muelen van Pieter Vlamynck opghestaen heift – de vercoopers grootvader

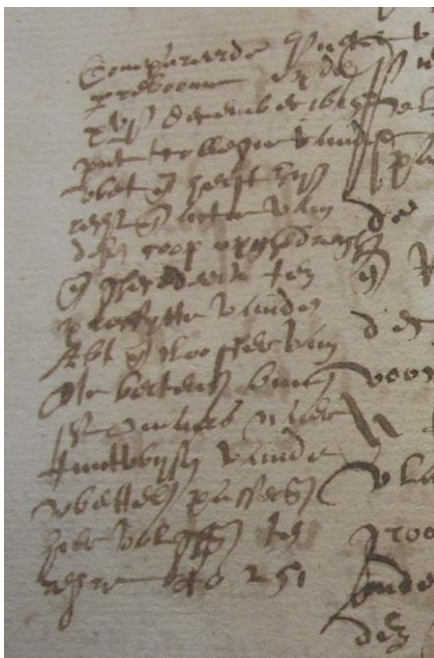
Item de drye deelen van vieren van een vierendeel lants daarmede ghaende ghemeene ende onverdeelt metten voorseide Pereboom als tzelve ghecocht hebbende in december 1611

Lighende tgheheel vierendeel ande westzyde vanden voorseide wal ende aldar vut een meerer patye vut te doen legghen ten besten ende bequameen gheryfve vanden cooper omme metten wal te moghen applykeren ende betimmeren ter straete vor woonplaetse omden meulenaere van welcke voroseide goedt, tresterende vierde inde helft omcpeteert Jan Cornette – zuuver ende onbelast goedt ende dit al ome xx schele parisisvoor den aermen –

Item xij pond parisis te lyfcoope

Item twee dobbel ducaeten voor de vercoopers *huusvrauwe*

Ende van principaelen coope de some van xvij pond xv schellinghen grooten vlamsch de

voorseide drye deelen van vieren ende helft te betaelen een vierde ghereet – een ghelycke vierdebinnen en maendt ende tsurplus over de vulle betalynghe te paessen erstcommende

Aldus ghehalmpt over erfve met belofte van garant

Tzy jeghens de paysible possessie ofte van enich opcommende last

Catum ix december 1613

In de marge staat het volgende genoteerd:

Compareerde Pieter Pereboome opde xvij december 1613 present tcollege vande wet ende heift zyn recht ende actie van desen coop opgedraeghen ende ghecédert ten proffytte vanden abt ende clooster van Ste. Bertens

binnen Ste. Omaers naer tuutwysen vnde wettelicke passeringhe hier volghende ten regiser folio 251.

Daarachtr staat het volgende:

Den zelven Pieter vande Peereboome heift noch ghecocht jeghens Jan Cornette ende jeghens zyn huusrauwe tvierde vande dryedeelen inde helft vande voorseide meulenwel metghaders ghelick deel int tvierendeel lants daremede ghaende hier boven ghementionneert ene dit voor de somme van zes ponden vijf schellynghen grooten te betaelen te drye pauimenten als vooren

Aldus inschelickx werttelick ghepasseert dach ende daete voorschreven

Ook deze akte heeft Vander Peereboom opgedragen aan de abt ende religieusen van het klooster van Sint Bertens en Sint Omaers.

10 december 1613 – Vernieuwing van de offciieren - SAP 435 folio 31 verso

Officiieren deser stede ende jurisdictie van Poperinghe vernieuwet by myne heeren proost, burghmeesters ende schepenen deser stede
upden xde decembris 1613

Uppervooght van de weesen - Guillaumes Floor - burgmeester vande wet

Kerckmeesters van Sinte Bertins

Jan Fobert - Christiaen Mannen - Jan Makeblyde - Jan Folcke

Kerckmeester van Onse lieve Vrouwe

Frans Keerne - Jan Bollaert - Gillis deroode - Andries Masselis

Kerckmeesters van Ste Jans

Guillaumes Floor - Jaecques Melis - Frans Hancx - Frans Widoot

Dischmeesters van St. Bertins

Cornelis Pierens - Nicolais vander Doene - Nicolais Tklam - Ghilien Diedeman

Folio 32

Gasthuusmeesters

Pieter vanden Peereboome - Ghilein van Elstlande - Frans Pierens

Vooghden vande cappelle vande Magdaleene

Frans Diedeman - Clais Beeke - Jan vander Slype

Bedeelders van de aelmoessen inde disch van Onze Lieve Vrouwe

Jacob de Berch filius Gillis - Jan van Damme drapier - Jacob Verschaeve de jonghe

Bedeelders van de aelmoessen inden disch van Sint Jans

Pieter van Dale - Christiaen Moenaert - Pieter de Witte

Bezorgers vande goede weghen van St. Bertins

Jacob Lucas - Pieter Baillart - Loys Vanhoucke

Bezorgers vande goede weghen van Onse Lieve Vrouwe

Jacques Benoot - Jan Lauwyck - Jacob Taluwe

Bezorgers vande goede wegghen van Ste Jans
Jan Haghebaert - Pieter Verzuut - Jan van Zoutkercke

Warrandeerders vande biere ende broode met datter ancleeft
Frans Diedeman - Nicolais Babelare - Christiaen Moenaert - Clais de Vos - Maillaert vande
Goosteene - Pieter de Clercq - Ghilein Vermaerle

Ommeloopers, voorzitters, gehebieiders van de wachte ende besteders vande mart
Andries Midts - Jan Schoonaert

Warrandeerders van de smalle lystten ter persse ende rauwen perse met datter aencleeft
Jacob van damme - Jan Roens d'oude - Jooris Staessen - Frans Keerne, drapier - Boudwyn
Verhaghe - Jaecques Plessy - Jacob van Dale -
Jan Baervoet de jonghe - Jacob Meersseman - Knape : Jan vander Haghe, vuldere

Warrandeerders van de upperloye, recke ende vulders persse
Jan Fobert - Gillis denroode - Pieter van Dale - Jan van neufville - Jan moeraert - Augstyn van
Damme - Pieter de dammere - Chrsitaen Beuten -
Jacob van Beveren - Jacob de berch filius Jacobs - Frans Vermote - Jan roends de jonghe -
Knape: Jan vander zande d'oude

Warrandeerders vande sayen
Andries Rebaut - Jacob van Damme - Gillis Buuck - Ghilein van de peerboome - Lambert
Bacquet - Osten Bredoul - Maythys Rouveroy
Knape: Philips Sluusman

Warrandeerders vande vaerwe die hebben zullen voor loon j schele parisis van elck stuck ten
laste vanden vaerwere
Jan de Schottere - Andries Rebaut - Jan Wyts - Jaecques Rebault - Pieter de Dammere
Knape : Philips Sluusman

Gouverneurs vande vulambachte
Jan Verhaghe - Thomas Halsnart - Morant van Schiegeen - Jacob van Dale

Gouverneurs vande weifambachte
Andries Makeblyde, de burghmeester vande commune - Ghilein van Elstlande - Frans van
Beveren - Matheus Trystram - Christaen Mazen

Gouverneurs vande scheerambachte
Dieryck Spetebroot - Ghilein vande Walle - Jaecques Onof
Knape: Nicolais de Leeuwe

Folio 34

Warrandeerders van de vlake
Pieter van Dale - Jan Baervoet d'oude - Anthéunis Catoire - Caerle Roens - Jaecques Plessy
knape : Andriaen Midts

Warrandeerders vande verckenen - Varkens- met laste van te stellen souffisante cautie naer
costume

Jacob Merlelee - Mahie Ouzeel

Meetere van de lakenen, bayen ende sayen
Philips Sluusman

Warrandeerders vande ghezoden ende ghebraden met datter ancleeft
Jan Berteloot - Jan Quetroy - Ghilein van damme - Jan Jacobssone - Clais Merlevede - Jan
Verhaghe - Willem Scherrier
Knape : Adriaen Midts

Warrandeerders vanden leire
Guillaumes Rouvroy - Jan Folcke d'oude Jan Quetstroy - Maillaert Buuck - Pieter Dien
Knape : Jacob de Naghelare

Warrandeerders vane hoppe
Jaecques Floor - Jan Makeblyde - Christiaen Moaerd - Jaecques Melis - Pieter van Damme -
Jan Jacobssone - Cornelis Lauwyck
- knape : Meester Gherard Baervoet

Officieren vande ackerschade
Simon Bey inden Oosthoeck
Simphoriaen de Radt inden Edewaerthouck
Jan Christiaen inde Haghebaerthouck
Mahieu van Neufville inde Lyssenthouck
Jaspar Beenoot inden Wipperhouck
Christiaen Spetebroot inde Hellehouck
Jacob Verschave inde Schoudemonthouck
Christaen Nol inde Hipshouck
Jan Christiaen fillius Frans inde Eeckhouck
Jan Zeghers inden Peselhouck
Alaert Faes inden Hamhouck

Knapen hebbende beslaggh binnen ende buuten baillien
Antheunis Waeles - Jan Schoonaert - Clais Wyts

Brandtmeesters
Guillaume Rouveroy - Jaecques Floor - Christaen Mannen - Frans Folcke - Pieter Diedeman
- Jaecques Vasseur - Joos van Cayseele - Danneel van Zantvoorde - Pieter Cappelle
Knape - Jan Schoonaert

Clauwierders vande houtte
Jan Schoonaert - Anthenis Waeles - Jacob de Meersseman - Jooris Staessen

Hoppezackers
Thomas de Waghemaekere - Maerten vanden Broucke - Frans van Hille - Antheunis Cathoire
- Jan Dobbele - Jan de Pape - Jan van Trecht -
Jan Keersebilck - Clais Wyts - Frans Rouaen - Jan Annoot - Wim Vergheis - Jan van Houcke
de jonghe

Wynschrooders

Pieter de Bryre - Pieter Waghers - Jan Coval - Robert Isengrim - Pieter de Reckemakere - Jan Maerten

Gongierders van de tonnen ende vatghens
Pieter de Bryere - Pieter Waghens

Bierwerckers vande halfve tonnen ende vatghens
Jan Liebaert - Jan Schoonaert - Pieter Deruelles

Dienaren vande heere
Jan Coval - Robert Isengrim - Pieter de Reckemaeker - Jan Maerten

Aftappre vande wynen in vaetgens
Pieter de Waghere

14 december 1613 - Pieter Bossaert, herbergier in 't Reepken – register subalterne wetten sap 345

Pieter Bossaert, herberghier te Reepken, heeft vermaect jeghens burghmeesters ende schepenen deser stede van de stederechte van alle de bieren die hij venten zal onthier ende jare 16c veerthiene naestcommende midts betaelende ten proffytte vande stede de somme van thien ponden grooten vlaemsch bij vier egale payementen te weten de drie eerste van twee maenden te twee maenden ende te laetste ten voorseyde baefmesse; waervooren hem boorghe ende principal gheselt ende gheconstitueert heeft zoo hij doet bij desen, **Jacob de Landsheere**, ten desen present met belooft van indemniteit naer style actum present Jan Bouve vervanghende Andries Maekeblyde, burghmeester desen xxiiij xber xvic derthiene

van Brabandt ende Namen, ende twee gulden op't hondert vande Hoppe passende door't Landt van Arthois ende Cambresis, sonder daer voor yet meer te moghen ontfanghen, op de pene vande selve pachtinghe ghepriveert te worden, ende daer beneffens van arbitrale boete oft amende.

Item, op dat den Pachter te beter mach sijn recht bewaren, soo sal hy hem mogen behelpen mette Ordonnantie ende Placcaert van hare Hoocheden gemaect ende geslaghen op d'uytvoeren vande Hoppe, den naest lesten der Maent Augusti seshien-hondert seven, soo veel als aengaet de Hoppe dier wordt uytghevoert te Lande.

Item, dat gheen Waghelieden, Cooplieden, oft eenighe andere en sullen vermoghen te laden eenighe Hoppe op waghens oft kerren om die uyt te voeren oft doen uytvoeren door de voorschreven quartieren, sonder eerst ende voor al t'Recht betaelt te hebben aen den Pachter oft sijne Commisen, op de pene van verbeurte vande Hoppe die alsoo sal gheladen worden.

Item, soo wanneer eenighe Cooplieden hun Facteuren, vercleerders, ofte voerlieden wille laden eenighe Hoppe, om die uyt te voeren te Lande door de voorsz. plaetsen, t'zy in sacken, packen, oft andersints, soo sullen de selve ghehouden wesen eerst ende voor al die te doen oft laten teeckenē met het marck vanden Coopman oft Facteur, op wiens naem de verclaringhe sal gheschieden in't uytvoeren vande voorsz. plaetsen.

Item, sullen daer naer oock ghehouden wesen die te doen wegghen ter plaetsen daerse sullen gheladen worden, ende neme vanden waghe-meester een biller, inhoudende de precise quantiteyt vande sacken aldus gheteekent ende pertinent ghewicht der selver.

Item, indien daer gheen ghewicht en waer ter plaetsen daer de voorschreven Hoppe gheladen worde, soo sullen nochtans de voorsz. cooplieden hunne Facteurs oft Voerlieden ghehouden wesen de selve te doen wegghen inde eerste oft denaeftē Steden daer ghewicht sal wesen, op de pene dat soo wanneer daer eenighe arriveerde met dusdanighe Hoppe, sonder die ghewegghen te hebben oft geteekent inde leste Stadt-oft plaetse, daer't Recht

ontfanghen wordt, dat den voorschreven Coopman sal verbeuren boven zijn Hoppe noch het quadrupel oft viermael vande weerde vande Hoppe, ende den Voerman sijn peerden, waghens ende kerre.

Item, soo ter plaetsen daer se gheladen worden gheen ghewicht en waer, soo sullen de Cooplieden hunnen Facteur oft Voerlieden vande voorsz. Hoppe ongheweghen ghehouden wesen in d'eerste aencommen van eenighe onse Steden daer gewicht sal wesen, die te doen wegen, op de pene dat de gene die comen sullen niet sulcken Hoppe ongheweghen, noch ghemarckt, inde leste plaetse ofte Stadt daermen het recht ontfanckt, te verbeuren by den Coopman het quadrupel van't ghewicht van sijn Hoppe, ende den Voerman sijn peerden, waghens oft kerre, hier alleenlijck uytghenomen de Stede van Namen daer de voorschreven Hoppe mach ingebrocht worden van Labuissieret'schepe sonder ghemarckt te wesen oft gheweghen, ende soo wanneermen de selve wilt voeren uyt het voorsz. Landt, soo salmen hem moeten reguleren naer't marck ende ghewicht, als voorseyt is.

Item, en sal niemant moghen uyt dese Landen voeren eenighe Hoppe te peerde oft in corven, op pene van die te verbeuren.

Item, en sal niemant moghen uyt dese Landen voeren eenighe Hoppe te peerde oft in corven, op pene van die te verbeuren.

Item, sal den Pachter geven aende goede luyden een Paspoort ghedruckt, om hen te dienen in't uytgaen vande voorscheven Lande, inhoudende de quantiteyt vande sacken, het gewicht ende den naem vanden Voerman die de voorsz. Hoppe sal uytvoeren, de welcke Paspoorten en sullen niet langher dueren dan daer in uytghedruckt en sal staen, naer advenant vande distantie der plaetsen.

Item, soo sal den Pachter vermoghen te stellen sijne wachten door gheheel Brabant, Namen, Arthois, Henegouw ende Cambresis, tot beter conservatie van sijn recht.

Item, alle Cooplieden die Hoppe sullen voeren, sullen ghehouden wesen de herbaen oft den grooten wech te houden, sonder de omwegen te nemen om t'voorschreven Recht te defrauderen oft t'onderhouden, op pene van verbeurte van peerden, waghens ende kerren.

Item, soo sal den voorschreven Pachter oock vermoghen t'ontfanghen t'recht van alle de Hoppe de welcke geduerende dese pachtin-

pachtinghe sal ghevoert worden uyt Antwerpen, soo wel naer de voorschreven Lande als de ghene die ghelegen zijn onder de Heerlijckheydt van Breda, ende het Marquisaet de Berges, aenghelien hun separatie.

Item, ghemerckt datter daghelijckx wordt uytghevoert groote quantiteyt van Hoppe van d'eene Stadt tot d'andere, onder welck deckxsel groote fauten ende bedroch gheschiedt, overmidts datse te kennen gheven dat de voorfz. Hoppe niet ghevoert en wordt dan inde Steden staende onder de ghehoorsaemheydt van hare Hoocheden, het welck nochtans dicmaels wordt vals ende abusief bevonden.

Soo fullen om sulcken abusen ende bedroch te schouwen, alle Cooplieden, Facteurs ende Voerlieden ghehouden wesen, eerst ende voor al eer sulcken uytvoeren sal gheschieden, te kennen geven de plaetse daer sy willen de voorschreven Hoppe ontladen, ende aldaer arriverende, fullen een billet nemen vanden Commis dat de voorschreven Hoppe aldaer ontladen ende ghelevert is, ende dat binnen sulcken tijdt als hen sal ghestelt wesen, naer uytwijzen vande distantie oft ghelegenheden der plaetse, welcke billetten hen fullen ghelevert worden sonder hunnen kost.

Ten lesten sal den Pachterijnen Commis ende toesienders ghehouden wesen te nemen goede ende forchvuldich toeficht datter gheen Hoppe uytgevoert en worde uyt desen Lande, t'zy in wortels ende planten, t'zy ghepackt in coffers, manden ofte corven.

ende corven.

Item, sal oock den voorschreven Pachter, hun Commis ende toesienders ghehouden zijn hun obligatie oft verbintenisse te passeren, van te volbrenghe alle de voorseyde conditien, ende dat inden Rade van Brabant, onder den grooten Seghel van Brabant ende t'allen plaetsen daer t'selve sal van noode wesen, al eerst ende voor al dat hy sal moghen verwerven sijne brieven van executorialen daer toedienende.

Ordonnerende oock aen alle d'Officieren, Magistraten die vande Weth ende andere daer t'fal behooren, datse fullen ten versuecke vanden voorschreven Pachter doen publiceren ende vercondighen den inhoude van dese instructie, inde plaetse daer toe verfocht, ten eynde dat niemant

en pretendere eenighe ignorantie oft materie van onwetenschap.

Aldus ghedaen te Brussel in't Bureau vande Finantie, den xvij. December. In den jare seftienhondert derthien, waren onderteekent.

N. de Montmorency.

B. de Robiano.

P. Stercke.

17 december 1613 - SAP 396 - Folio 126 verso

Comparerende in persone **Boudwyn Oudegheerste zone Jacobs** - den welcken ghejeghen zynde met eene goede hertighe liefde tot **Isack de Mey** - noch onderjaerighe jonckman - den welcken den voornomden Boudewyn upghenomen heeft vanden strate -verlaten zynde van vader ende moeder - ende hem opgevoet hebbende den tyt van derthien - zoo veerthien jaeren ofte meer - zoo hy noch doet - zoo ist dat den selve Boudewyn by consente ende adveu van **Janneken** zyne huisvrouw - beede noch zynde in goede dispositie van verstande ende vaste memorie met eenen vryen onbedwonghen wille deur de liefde Godts daertoe gheroert zynde - opghedreghen hebben - zoo zy doen by desen - ten proffyte vanden voornomden Isaeck - de somme van twee hondert ponden parisis - die hy Isaeck heffen ende ontfanghen zal naer de doet ende overlyden vanden zelve Boudwyn ende zyne huysvrouw met conditie dat de voorseide Isack den voornomden Oudegheerste ende zyne huysvrouw zal byblyven in alder onderdanichheit ende hemlieden bystant doen tot hemlieden affairen - zoo hy tot noch ghedaen heeft - ofte meer ist moghelyck - newaere dat hy hem daer te voorent ten huuwelicke begave ende inghevalle dat den zelve Isack gherochte te sterven - zonder kynderen achter te laten - zoo zullen de zelve pennynghen van twee hondert ponden parisis wederomme keeren ten proffyte ene behouwe vande hoirs ende aeldynghen vande voornomden Boudewyn ende zyne huysvrouw - besonderlick datter zoo veele bevonden worde tzyne sterfhuyse - alle twelcke den zelve Boudewyn ende zyne huysvrouw houden voor goet - vast ende van weerden.
Actum present Andries Makeblyde vervanghende Guillaumes Floor - burghmeesters opden xvij decembris xvjc derthiene

19 december 1613 – **Een ton bier zonder billet** -

Ghesien de burchmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe de requeste an hemlieden ghepresenteert van weghen **Pieter van Damme, filius Pieters de Jonghe**, onghewet jonckman, daerby belydende hoe dat hy naar paesschen laetsleden, hem zoo verreggheten heeft als dat hij met **Pieter De Worm** – heeft helpen lichten eene tonne biers vute brauwerie van **Christiaen Moeraerd**, dezelve inwerkende ten huysse ende herberghe van **Ghelein Van Damme**, zonder billet vande tresorier deser stede. Noch oock vande pachters, cause dat hy hem heeft moeten houden buuten dese stede ende vut de ooghen van de officieren alhier.

Biddende oodmoedelick, mijne voornoemde heeren, zoude believen hem tzelve misdaet te vergheven ende hem consenteren werelick binnen deser stede te resideren, met submissie van te betalen alzulcke misen ende amenden als mijn voornoemde heeren zullen bevyn den te behooren.

Ghehoort daernaer den heesch, fynen ende conclusien by de bailliu, causa officij, vut de zelfde requeste ten laste van den voornoemde suppliant ghemaect ende ghenomen.

Ende up alles ghelet,

burchemeesters ende schepenen voornoemt,

recht doende ter maeninghe van de bailliu, haerlieden wettelicke maenheere,

hebben ghewesen ende den zelven suppliant ghecondemneert,

wysen ende condemnieren hem by desen in de boete van dertich guldenen ten proffyte vande

heere, metgaders vyftich guldenen ten profyten van de kerke van Ste Bertins ende thien

ghelycke guldenen ten profyten van sheeren dienaren, mede gheweest hebbende met

achterhalen van de voornoemde tonne biers

Condemnerende verder den den suppliant in de lasten ende misen van de justitie

verbiidende hem desghelickx meer te doen up breeder correctie ter arbitrage van de jugs

gheprocuriert in ghebannen vierschare

Op den xix den december xvj c derthiene

19 december 1613 – Knaap is impotent – Subalterne Wetten
--

Alzoo **Jacques Govare** hem grootelick beclouch dat men hem int vermaeken vande officieren deser stede ten jegenwoordighen jaere ghedeporteert hadde van **knaepschap vanden warrandise vanden biere ende broode** ende hem alzoo benomen,

de proffytten ende emolumenten danof dependerende

zonder de welcke hij hem zelfve overmits zyne debilliteyt niet onderhouden en can,

zegghende dat tzelve officie byden heeren van Ste. Bertins hem ghegheven es tzyne erfve

zonder nochtans tzelve te bewijzen,

myne heeren proost, burghemeesters ende schepenen deser stede

daerop regard nemende ende zonderlynghe byde impotensie ende debilliteit vanden zelve Hovare,

hebben hem toeghelaten ende gheconsenteert te moghen bedienen tofficie ende last van

tleeden ende wysen van de bruyden, hemlieden ten huwelicke beghevende ten kercke

metten proffytten danof dependerende

ende toedien te heffen van de disch ende gasthuys deser stede tsaemen theen stuyvers de welcke half en half

ende dat int regard dat hij volontairelick ghescheeden es van alle andere lasten ende

emolumenten dependerende van voornoemde knaepschap vande warrandise – *van de broode*

ende bieren - zoo raekende tenvooren als hout, visch ende harynck met datter ancleeft

Actum den xix decembrer 1613

22 december 1613 - De twaalf mannen van de draperie – SAP 435

Twaelf mannen vande draperie ghecooren by burghmeesters ende schepenen upden xxij ste decembris xvj c 1613

François de Vos - Gillis de Roode - Boudewyn Beuten d'oude - Jan van Damme - Clais de

Vos d'oude - Jan vande zande de jonghe - Jacques Wanten - Jan Baervoet d'oude - Jan Roens

d'oude - Clais Beeke - Gillis Buuck - Abraham de Bakere

22 december 1613 – De verpachting van de nieuwe imposities op het graan – SAP 435

Verpachtinghe van de nieuwe impositien van thien stuuvers up elcke rasiere graen naer deser stede commende ten ovene ende verbacken zynde voor eenen tyt van zes maenden innegaende den xijde van maerte ende eindende den xij septembris beede int jaer xvjc xiiij ghedaen by burghmeesters ende schepenen tot betaelinghe van de lasten der stede up ghecommen ter cause van haere quote inde twee eersten derde vande vjc duusent guldennen by de staten vande lande hare hoocheden gheconsenteert totter graven vande zuutleye d-wannof djste ende ijde keersse ghebrandt zyn upden xijde maerte voorseit
De zelve impositien zyn hoochst innegheselt by billette by Jan vande Goosteene upde somme van xvc l pond x schele paris
Niet verhooght ende midts dezen up de zelve ghebleven met vutgaen vande tweede keersse Danof ghemynt over den stallpennynck - lxxvij pond x schele vj deniers
Blyft zuuver ten proffyte vande stede - xiiijc lxxij pond xix schel vj deniers paris
aldus ghedaen ende verpacht upden xj maerte voorseid

22 december 1613 – Verpachting van de stederechten – SAP 435

Verpachtynghe vande stederechten vande calcyde, ghebranden wyn, azyn ende seysere wettelyck ghedaen upden xxiiijste octobris xvj xj voor den tyt van eenen jare inneghaedne Sint Lucxdaghe int zelve jaer upden ouden voet Den pacht vande calchyde naer instellynghe ende diversche verhoogynghen es ghebleven up jan Keersebilck voor de somme van lj pond paris
den pacht vande ghebranden wyn es ghebleven up Jootris Questroy voor iiijxx iiij pond paris
Den pacht van de assyse upde asyn es ghebleven up Jooris Quetroy voor lxxij pond paris
De pacht van de assyse upt seysere, meeykene ende carette is ghebelven up Jooris Questroy voor de somme van viij pond paris

24 december 1613 – Pieter Bossaert – stederecht van de bieren - SAP 435 - folio 36

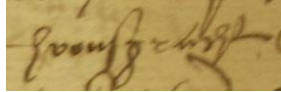
Pieter Bossaert - herberghier te Reepken heeft vermaect jeghens burghmeesters ende schepenen deser stede vande stederechte van alle de bieren die hy venten zal onthier ende baemesse xvjc veerthiene, naestcomemnde midts betaelende ten proffyte vander stede de somme van thien ponden grooten vlaemsch by vier egale payementen - te weten de drie eerste van twee maenden te twee maenden ende tlaetste ter voroseiede baefmессe waervooren hem boorghe ende principal gehstelt ende gheconstitueert heeft zoo hy doet by desen Jacob de Landsheere - ten desen present met belooft van indemnatie naer tsyle Actum present jan Bouve, vervanghende Andries makeblyde, burghmeester desen xxiiijde decembris xvjc derthiene

30 december 1613 – Verkoop erf in de Papestraat – Halmen

Pieter van Noeufville

heeft ghecocht jeghens **Willem de Snepere** – met advies ende agreatie van **Maycken** zijne huusvrouwe – by verclaerst van **Jan Wyts**, schepenen ende tzelve ten passeren van desen gherelateert –

eene vervallen hofsteede eertijden betimmt – ligghende inde **Papestraete** met eenen

waterghanck tot in **de Hoonsgracht** metten zuuthende –

de westzyde derfve van kaerle de Conynck –

van noorden de Papestraete ende van oosten Loys van Goosteene –

ghelast met een refvelicke losrente van iij pond parisis tsjaers ten proffytte vanden disch van Ste. Bertens

Item noch met j schele viiiij deniers tsjaers anden heere van Poperynghe

Vorts zuuver goetd – dachterstellen te zuuveren byden vercooper totten daeghe vanden halme

Zynde de zelve vij pond zynde de zelve vut pachte – nemaer den coope moet den

hommelblock looslen jeghens jan Quetstroy die den zelve toebehoort als voorgaende pachter

ende dit al omme iij schele parisis te goetdspennynck – iij pond parisis te lyfcoope

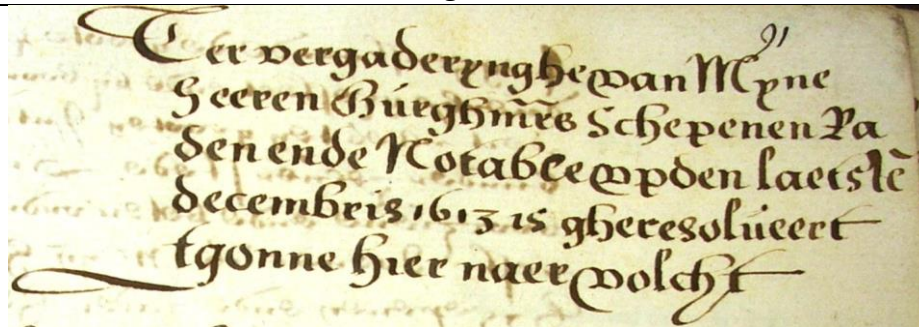
Item v pond iiij deniers parisis voor tvercoopers wyf een hoofcleet

Toedien de costen vande wettelicke passeringhe al ten laste vanden coopers ende van principaelen coope voor de somme van twaelf ponden xiiij schellynghen elf pennynghen grooten vlamsch –

Te beaelen deen helft ghereet metten halme ende dander helft over de vulle betalynghe binnen een jaer daernaer – zuuver ghelt – boven de voorsiede heeren renten ende ande voorgaende bespreken

Aldus ghehalmpt over erfve opden xxx ste december xvjc derthiene opden ordinairen halmdaghe.

31 december 1613 – Ommestelling - Resoluties – SAP 469

Ter vergaderinghe van myne heeren burchmeesters, schepenen, raden ende notable opden laetste decembris 1613 is gheresolveert tgonne hiernaer volcht

Inden eersten rakende topbrynghe vande xvc xlvj pond tournois verheescht over de quote deser stede inde ijc duusent guldenen over het tweede, derde inde zeshonderduusent gulden haerleider hoocheden gheconsenteert tot faciliteren vande havenen, vande lande ende delven vanden canale vande zuutleye tusschen Brugghe ende Ghendt, is goet ghevonden ende gheresolveert te doene eene nieuwe ommesellynghe ten laste van de inzetenen deser stede ende jurisdictie daerontrent emmers van xliiijc ponden parisis ofte daerontrent emmers van zulcke portee als was de laetste voorgaende omme gheemployeert te zyne tot betalynghe ende funissememente vande voorseide quote deser stede ende andere lasten der zelve zoo verre als de zelve zullen connen bestrecken

Ghecommiteert jan de Schottere ende Jacob Roelens vut tcollegie vander wet Jan Fobert ende Fransoys Diedeman vut collegie vande raden omme te visiteren ende overziene de gheconcipeerde poincten ghenaemt ende gheadviseert **upt faict vanden sayterie** dewlecke by hemlieden zullen ontbieden alzulcke draieren ofte wynckeliers alst hemlieden goet dyncken zal omme ghezaemdelick daer up te letten ende de zelve te redigeen in beghoorelicke ordre

ende daernaer ande collegien van wetten ende raden danof rapport ghdaen te zyne ter eeersen commoditeit.

Namen

In 1613 was Guillaume Ferou burgemeester van de wet en oppervooght van de wezen. Cornelis Pieren, Nicolas vande Doerne, Nicolas 't Lam en Ghilein Diedeman waren de dismeesters van St. Bertins. De bedelers van de aalmoezen van de O.L. Vrouwparochie waren Jacob deBerch - filius Gillis, Jan van Damme en Jacob Verschave de Jonghe. De bedelers voor de Sint Jans parochie waren Pieter van Daele, Christiaen Moenart en Pieter de Witte. De gasthuismeesters waren Pieter vanden Peerboome, Ghilein van Elstlande en Frans Pierens. De voogden van de kapel van Magdalene waren dit jaar Frans Diedeman, Claes Beeke en Jan Verslype.

Bisschoppen van Ieper

- 1607-1610: [Carolus Maes](#) (*Carolus Masius*), werd bisschop van [Gent](#) in 1610
- 1610-1613: *Johannes de Visschere* (*Johannes Visscherius*)

1613-1626: *Antonius de Haynin*